

Θέματα Αναπηρίας

04

Κολακευτικός Λαϊκισμός και Συμπονετικός Συντηρητισμός: Η επανεμφάνιση του φιλανθρωπικού κατεστημένου με νέα μορφή

11

Συνέντευξη Γιάννη Τσεκλένη

31

Καμπάνια 1 Million4Disability
Ας κάνουμε την διακριτική μεταχείριση των Ατόμων με Αναπηρία παρελθόν: Υπόγραψε κι εσύ!

Αφιέρωμα

Δημοτικές και Νομαρχιακές
Εκλογές 2006:
Η επόμενη μέρα
για την αναπηρία

2006 - 2007
τεύχος 07
Νοέμβριος
Δεκέμβριος
Ιανουάριος

ΑΘΗΝΑ
2006-2007
τεύχος 07
Νοέμβριος
Δεκέμβριος
Ιανουάριος

	Editorial	03
	Ανάλυση: Κολακευτικός Λαϊκισμός και Συμπονετικός Συντηρητισμός: Η επανεμφάνιση του φιλανθρωπικού κατεστημένου με νέα μορφή	04
	Θέσεις: Η διακήρυξη του εθνικού αναπηρικού κινήματος για την ανάδειξη των διακρίσεων που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία	09
	Συνέντευξη: Γιάννης Τσεκλένης: «Η ορθή και ισότιμη αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία είναι ζήτημα παιδείας»	11
	Βήμα: Σωματείο Ατόμων με Αναπηρία Ν. Άρτας: Αγώνας για τα δικαιώματα των ΑμεΑ όλων των κατηγοριών	14
	Αφιέρωμα: Δημοτικές και Νομαρχιακές Εκλογές 2006: Η επόμενη μέρα για την αναπηρία	18
	Παρουσίαση: Η υποχρέωση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της νέας προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013 για μη διάκριση και προσβασιμότητα: Η Έκθεση της ΕΣΑμεΑ για την 3η Δεκέμβρη 2006 ..	25
	Ευρωπαϊκά - Διεθνή Θέματα: Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία 1997-2007: Δέκα χρόνια αγώνα για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία	28
	Καμπάνια 1Million4Disability: Ας κάνουμε την διακριτική μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία παρελθόν. Υπόγραψε κι εσύ!	31
	Η ΕΣΑμεΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...	32
	Εκδόσεις: Της Μικρής Άρκτου - Del Orsa Minore του Ηλίας Μαργιόλα ..	37

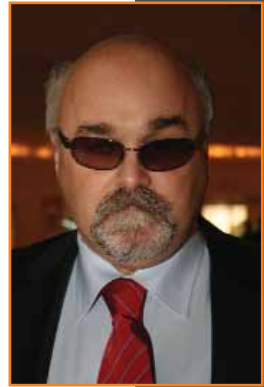
Ιδιοκτησία:
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με
Αναπηρία - ΕΣΑμεΑ
Εκδότης:
Βαρδακαστάνης Γιάννης
Πρόεδρος ΕΣΑμεΑ
Διευθύντρια:
Χατζηπέτρου Ανθή
Αρχισυντάκτρια:
Θεωνά Άννα
Σελιδοποίηση - Διαχωρισμοί - Φιλμς:
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ (210 6006430-1)
Εκτύπωση:
ΔΕΣΜΟΣ (210 6644156)

Γραφεία ΕΣΑμεΑ:
Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41 Ηλιούπολη, Αθήνα
Τηλ. 210 - 5238961
Fax: 210 - 5238967
E-mail: esaea@otenet.gr
<http://www.esaea.gr>

Εκδίδεται σε 7.500 αντίτυπα και διανέμεται δωρεάν.

Σε περίπτωση αναδημοσίευσης παρακαλούμε να αναφέρετε ως πηγή το "Θέματα Αναπηρίας".

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν υποχρεωτικά τις απόψεις της ΕΣΑμεΑ.

M

ια ακόμα χρονιά έφυγε με πολλές και σημαντικές επιτυχίες για το αναπηρικό κίνημα, που αν μη τι άλλο αποτελούν περίτρανη απόδειξη ότι οι αγώνες μας αποδίδουν καρπούς. Μόλις τον περασμένο Δεκέμβριο υιοθετήθηκε από τον Ο.Η.Ε. η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, που θα αλλάξει άρδην τις ζωές εκατομμυρίων συμπολιτών μας με αναπηρία στον κόσμο. Ωστόσο, μια καινούρια χρονιά έρχεται με ακόμα μεγαλύτερες ευκαιρίες για την ανάδειξη και διεκδίκηση των χρόνιων αιτημάτων μας. Η ανακήρυξη του 2007 σε Ευρωπαϊκό Έτος Ίσων Ευκαιριών, δίνει νέες ελπίδες, αλλά και μια νέα ώθηση στον αγώνα για την επίλυση των πολλών και σημαντικών προβλημάτων των ατόμων με αναπηρία όλων των κατηγοριών, αλλά και την κατάκτηση της ισότιμης συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρωπίνης δράσης, κοινωνικής και πολιτικής.

Η νέα χρονιά ξεκινά δυναμικά με μια ευρωπαϊκής εμβέλειας εκστρατεία με τίτλο "1Million4Disability". Πρόκειται για μια πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία που χρειάζεται τη δική σας στήριξη και αποσκοπεί στη συγκέντρωση ενός εκατομμυρίου υπογραφών από τις χώρες της Ευρώπης, υπέρ μιας επαρκούς και αποτελεσματικής νομοθεσίας για τα άτομα με αναπηρία, ώστε να γίνει πραγματικότητα το κατάλληλο νομοθετικό υπόβαθρο, που θα διασφαλίσει την προστασία των ατόμων με αναπηρία από κάθε μορφής διάκριση, αλλά και την προάσπιση των αναφαίρετων ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, ώστε να αντιμετωπίζονται ως ισότιμοι πολίτες.

Θετικά ήταν, ως προς αυτό το ζήτημα, και τα αποτελέσματα των Δημοτικών και Νομαρχιακών Εκλογών του Οκτωβρίου, αφού αρκετοί πολίτες στήριξαν με την ψήφο τους υποψηφίους με αναπηρία της χώρας, παρέχοντάς τους έτσι ψήφο εμπιστοσύνης για την ενασχόλησή τους με τα κοινά και την ενεργό συμμετοχή τους στη βελτίωση των συνθηκών ζωής όλων των πολιτών της χώρας, όχι απλά ως θεατές, αλλά ως αγωνιστές στην ελληνική πολιτική κόνιστρα. Σ' αυτό το τεύχος, 12 εκλεγέντες με αναπηρία και γονείς ατόμων με αναπηρία μιλούν για τα προβλήματα στην ελληνική περιφέρεια, αλλά και τα μεγάλα αστικά κέντρα και προτείνουν λύσεις.

Λύσεις που δεν έδωσαν ούτε οι Ολυμπιακοί και Παραολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας το 2004, όπως επισημαίνει στα "Θέματα Αναπηρίας" ο σχεδιαστής Γιάννης Τσεκλένης, ο οποίος, μιλώντας στο περιοδικό τόνισε ότι αυτό που λείπει από τη χώρα μας είναι η παιδεία, που αποτελεί και μονόδρομο στην προσπάθεια άρσης των στερεοτυπικών αντιλήψεων και τη διακριτική μεταχείριση σε βάρος των ατόμων με αναπηρία.

Με την ελπίδα ότι και το 2007 θα φέρει πολλές επιτυχίες και την πλήρωση των στόχων μας, σας ευχόμαστε καλή χρονιά.

Καλή ανάγνωση,

Γιάννης Βαρδακασιάνης
Πρόεδρος ΕΣΑμεΑ

editorial

Κοθαρευτικός Λαϊκισμός & Συμπονετικός Συντηρητισμός

Η επανεμφάνιση του φιλανθρωπικού κατεστημένου με νέα μορφή

Του Γιάννη Βαρδακασάνη

Προέδρου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία και του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

Ο χώρος της αναπηρίας, ως συλλογικός και κοινωνικός χώρος, καθώς επίσης και τα άτομα με αναπηρία αυτά καθεαυτά υπήρξαν διαχρονικά πεδίο δόξης λαμπρής για την άσκηση κοινωνικής εξουσίας αλλά και για την απόκτηση κοινωνικής προβολής από κύκλους του πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού κατεστημένου της χώρας. Στην εποχή μας δε, οι πρωτοβουλίες αυτού του είδους από τον κόσμο των επιχειρήσεων αποκαλούνται εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Όπως και στο παρελθόν, παρατηρείται και σήμερα με το χώρο της αναπηρίας να ενασχολούνται κυρίες της υψηλής κοινωνίας, σύζυγοι επιχειρηματιών, πολιτικών και άλλων προσωπικοτήτων. Αυτό είναι ουσιαστικά η αναβίωση και η επανεμφάνιση του φιλανθρω-

πικού κατεστημένου, το οποίο έδινε ρόλο κα θέση ισχύος στους έχοντες και κατέχοντες και τοποθετούσε σε θέση αντικειμένου ουσιαστικά τους αποδέκτες της φιλανθρωπικής τους δραστηριότητας, τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους σε ό,τι μας αφορά.

Στη χώρα μας, τα άτομα με αναπηρία έχουν βιώσει στο παρελθόν το σκληρό πρόσωπο της πάλαι ποτέ φιλανθρωπίας. Ιδιαίτερα πριν τη μεταπολίτευση τα φιλανθρωπικά ιδρύματα και οι φιλανθρωπικοί κύκλοι έπαιζαν καθοριστικό ρόλο στην παροχή των όποιων υπηρεσιών, αφού φυσικά η δημόσια παρουσία ήταν ουσιαστικά και τυπικά ανύπαρκτη.

Ήταν οι εποχές που όλοι αυτοί οι κύκλοι είχαν αναθέσει στους εαυτούς τους το ρόλο των προστατών και είχαν κατατάξει τα άτομα με

αναπηρία στην κατηγορία των προστατευόμενων. Φυσικά, καμιά συζήτηση για τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα. Τα άτομα με αναπηρία ήταν πολίτες δεύτερης και τρίτης κατηγορίας, ήταν δηλαδή αντικείμενα τα οποία βρίσκονταν στο έλεος και στον οίκτο του πολιτικού, του κοινωνικού και του οικονομικού τους περιβάλλοντος. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι αυτή η κατάσταση είχε σκληρά ταξικά χαρακτηριστικά.

Είναι δεδομένο επιστημονικά ότι τα άτομα με αναπηρία στη μεγάλη τους πλειοψηφία ανήκουν στις πιο χαμηλές κοινωνικά και οικονομικά τάξεις, ενώ από την άλλη μεριά, οι φιλανθρωπικοί κύκλοι αντλούσαν την προέλευσή τους από το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό κατεστημένο της χώρας.

Με το Σύνταγμα του 1975, όπως αυτό διαμορφώθηκε

από τις αναθεωρήσεις που ακολούθησαν και ιδιαίτερα με εκείνη του 2001, θεσπίστηκαν ειδικά συνταγματικά ατομικά και συλλογικά δικαιώματα για τα άτομα με αναπηρία. Χωρίς να κάνουμε εκτενή αναφορά σε όλες τις εξελίξεις σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο που καθόρισαν και προσδιόρισαν μέχρι σήμερα τη νέα θεώρηση της αναπηρίας ως υπόθεση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθοριστικό ρόλο έπαιξε η ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ε, η οποία με τις πρωτοβουλίες που αναλάμβανε κατά καιρούς στο χώρο της αναπηρίας και ειδικότερα με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ το 1997 δημιούργησε ένα νέο νομικό κεκτημένο.

Συγκεκριμένα, με το άρθρο 13 της Συνθήκης αναγνωρίζεται ότι τα άτομα με αναπηρία είναι μια από τις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού σε διακρίσεις και πρέπει να προστατευθούν από αυτές. Επίσης, αναμφίβολα οι πρωτοβουλίες και οι παρεμβάσεις που ανέλαβε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών λειτούργησαν και λειτουργούν ως καταλύτες στην εμπέδωση από τη διεθνή κοινότητα της νέας αντίληψης και προσέγγισης της αναπηρίας. Αξίζει ενδεικτικά να μνημονεύσουμε το Διεθνές Έτος Ατόμων με Αναπηρία το 1981, το 10ετές Πρόγραμμα Δράσης υπέρ των Ατόμων με Αναπηρία (1982-1992), η καθιέρωση της 3ης Δεκεμβρίου ως Διεθνούς Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία, η υιοθέτηση των

Πρότυπων Κανόνων για την Εξίσωση των Ευκαιριών των Ατόμων με Αναπηρία από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1993, ο διορισμός Ειδικού Εισηγητή για θέματα αναπηρίας στον ΟΗΕ το 1994 και φυσικά η έγκριση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα Ατόμων με Αναπηρία στις 13 Δεκεμβρίου 2006.

Για τη χώρα μας, η πτώση της δικτατορίας το 1974 αποτέλεσε την απαρχή μιας εξαιρετικής περιόδου για την ελληνική κοινωνία και οικονομία. Η περίοδος αυτή είναι αναμφισβήτητα μια από τις πιο δημιουργικές περιόδους της σύγχρονης ιστορίας μας στο πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό πεδίο. Δίκαια, αυτή η περίοδος που ξεκίνησε το 1974 έχει ονομαστεί ως "ο ιστορικός κύκλος της μεταπολίτευσης". Στο πλαίσιο αυτού του ιστορικού κύκλου, ο οποίος έφερε στη χώρα μας τη σταθεροποίηση, την ανάπτυξη των δημοκρατικών θεσμών, την ολοκλήρωση του πολιτικού μας συστήματος και την εναλλαγή κομμάτων στη διακυβέρνηση της χώρας, τέθηκαν σε κίνηση δυνάμεις της κοινωνίας, που απελευθέρωσαν ή τουλάχιστον δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την απελευθέρωση ομάδων του πληθυσμού, οι οποίες μέχρι τότε ζούσαν είτε στην κοινωνική αφάνεια και στην κοινωνική καταφρόνια είτε από καθεστώς κοινωνικής καταπίεσης και φυσικά μέσα σε συνθήκες κοινωνικής και οικονομικής ένδειας. Έτσι λοιπόν, σε αυτό

τον ιστορικό κύκλο της δημιουργίας και της προόδου ξεκίνησε ουσιαστικά και η δράση του αναπηρικού κινήματος στη χώρα μας.

Η αρχή της δράσης αυτής βρήκε την έκφρασή της στη δυναμική και συνάμα πρωτόλεια αμφισβήτηση του φιλανθρωπικού κατεστημένου της χώρας. Τα άτομα με αναπηρία διεκδίκησαν με πάθος την παρουσία του κράτους σε όλα τα θέματα που τα αφορούσαν, σε όλους τους τομείς της ζωής τους, στην εκπαίδευση, στην επαγγελματική αποκατάσταση, στην κοινωνική ασφάλιση, στην πρόνοια, στην υγεία κ.ά. διεκδίκησαν και απαιτήσαν να πάψουν να θεωρούνται "ζήτουλες" παροχών, να πάψουν να λογίζονται πολίτες 2ης κατηγορίας, διεκδίκησαν με πάθος ισότητα και ισοπολιτεία. Αναζήτησαν νέους δρόμους μέσα από την αυτοοργάνωση και την αυτενέργεια για να παρουσιάσουν και να προβάλλουν τις διεκδικήσεις τους στην ελληνική κοινωνία και πολιτεία. Είχαν απέναντί τους κατά βάση μια ανημέρωτη, χωρίς παιδεία και κουλτούρα κοινωνία για την αναπηρία, και ένα πολιτικό σύστημα, το οποίο με αργά βήματα προσπαθούσε να ξεπεράσει την ανημέρωτη και απαίδευτη κοινωνία.

Ο ιστορικός και κοινωνικός, θα λέγαμε, κύκλος της μεταπολίτευσης ξεκίνησε με την αμφισβήτηση του κοινωνικού κατεστημένου και προχώρησε με το γιγάντωμα του αναπη-

ρικού κινήματος της χώρας. Σε συνδυασμό δε, με πολιτικές και κοινωνικές συγκυρίες τις δεκαετίες '80 και '90 δημιουργήθηκε ένα διαφοροποιημένο κοινωνικό και οικονομικό τοπίο για την αναπηρία με τη θέσπιση σημαντικών νόμων και τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Κατά τη γνώμη μας, αξίζει να μελετηθεί και να διερευνηθεί συστηματικά ο ρόλος των πολιτικών κομμάτων και των κυβερνήσεων από το 1974 μέχρι σήμερα στα θέματα των ατόμων με αναπηρία. Ιδιαίτερη σημασία έχει να μελετηθεί και να αξιολογηθεί ο διαφορετικός τρόπος θεώρησης της αναπηρίας από τα πολιτικά κόμματα ανάλογα με τη θέση που κατέχουν στο πολιτικό στερέωμα και αντίστοιχα φυσικά και από τις κυβερνήσεις ανάλογα με το κόμμα ή τα κόμματα που τα υποστήριξαν. Χωρίς αμβολία, όμως, ήταν και παραμένει η πιο σημαντική και δημιουργική περίοδος στην ελληνική ιστορία για τα θέματα της αναπηρίας. Ουσιαστικά και τυπικά αυτή την περίοδο θεσπίστηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή δημόσιες πολιτικές για την αναπηρία τις οποίες εμείς αποκαλούμε πολιτικές 1ης γενιάς.

Κατά πολλούς, βρισκόμαστε στο τέλος του ιστορικού και κοινωνικού κύκλου της μεταπολίτευσης και ενώ όλη την προηγούμενη περίοδο τέθηκαν οι βάσεις για την άσκηση δημοσίων πολιτικών

για την αναπηρία και έχουν δημιουργηθεί οι προϋποθέσεις να προχωρήσει η χώρα στην εκπόνηση και εφαρμογή πολιτικών 2ης και 3ης γενιάς για τα άτομα με αναπηρία επιδιώκοντας να πετύχει να φτάσει το μέσο όρο της Ε.Ε., παρατηρούμε την ενδυνάμωση ενός νοσηρού φαινομένου κατά τη γνώμη μας, το οποίο επιχειρείται να επικυριαρχήσει στην ελληνική κοινωνία. Το νοσηρό φαινόμενο, χαρακτηρίζεται από την μία από τον κολακευτικό λαϊκισμό και από την άλλη από το συμπονετικό συντηρητισμό, που αποτελούν τις δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος. Η κοινή συνισταμένη δε, είναι η προσπάθεια επανεμφάνισης του φιλανθρωπικού κατεστημένου με νέες μεθόδους, με φτιασιδωμένες συμπεριφορές, που καταλήγουν όμως στο ίδιο συμπέρασμα και στο ίδιο αποτέλεσμα, δηλ. στην ουσιαστική και τυπική, θα λέγαμε, απονεύρωση και αποδυνάμωση του οργανωμένου αναπηρικού κινήματος, στην υμνολόγηση του ατομοκεντρισμού, στην υποβάθμιση και υποχώρηση συνάμα της δημόσιας παρουσίας για τα άτομα με αναπηρία και τελικά στη δημιουργία μιας ιδεολογίας του κοινωνικού προστατευτισμού που το ρόλο αυτόν ασκούν οργανώσεις με ισχυρή και αδιαφανή οικονομική υποστήριξη από επιχειρηματικούς κύκλους και ενίοτε από το ίδιο το κράτος.

Όμως για να γίνει πιο κατανοητό, πιο εύκολα αντιληπτό

τί εννοούμε με τους όρους κολακευτικό λαϊκισμό και συμπονετικό συντηρητισμό, θα επιχειρήσουμε όχι μόνο να δώσουμε τον ορισμό στους παραπάνω όρους αλλά και με παραδείγματα να καταδείξουμε ότι αν το αναπηρικό κίνημα της χώρας δεν αντισταθεί με πάθος και με ένα νέο ριζοσπαστισμό σε αυτή την πρακτική που απλώνεται σιγά σιγά σε όλη τη χώρα και που δυστυχώς ενισχύεται από τα ΜΜΕ, ο κίνδυνος να μετατραπουν οι οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους σε δεκανίκια του νέου φιλανθρωπικού κατεστημένου είναι υπαρκτός και ορατός.

Όλοι μας έχουμε παρακολουθήσει με ανάμεικτα συναισθήματα δηλώσεις, ομιλίες, παρεμβάσεις από γνωστά πρόσωπα του πολιτικού κόσμου της χώρας, από δημοσιογράφους και από άλλες προσωπικότητες να αναφέρονται στα άτομα με αναπηρία ως άτομα με ειδικές δεξιότητες, άτομα με ειδικές ικανότητες, άτομα για τα οποία ξαφνικά και ως δια μαγείας η αναπηρία έπαψε να αποτελεί μια κατάσταση αποκλεισμού και διακρίσεων. Σήμερα για να καλυφθεί η άγνοια, η ημιμάθεια, η απουσία πολιτικής και δημόσιου καθαρού λόγου βαφτίζεται η αναπηρία ως ικανότητα και δεξιότητα κατά το δοκούν. Για να κατανοήσουμε ακριβώς αυτή τη συμπεριφορά, αρκεί να αναδράμουμε στο πώς αντιμετωπίστηκαν και προβλήθηκαν οι αθλητές των Παραολυμπιακών Αγώνων.

Για πολλά χρόνια, από όποια θέση κι αν βρέθηκε ο συντάκτης αυτού του άρθρου, κατήγγειλε αυτή τη συμπεριφορά ενώ ταυτόχρονα αναζητούσε έναν όρο με τον οποίο θα μπορούσε να την αποδώσει και να γίνει εύκολα αντιληπτή. Προτείνεται, λοιπόν, ο όρος "κολακευτικός λαϊκισμός" καθώς αυτή η κοινωνική και πολιτική συμπεριφορά εμπεριέχει στοιχεία κολακείας και δημαγωγίας και κυρίως χρησιμοποιείται από εκείνους τους κύκλους που αδυνατούν να αρθρώσουν ένα σύγχρονο, προωθητικό και δημιουργικό λόγο για την αναπηρία, ο οποίος να συνάδει με τη σύγχρονη θεώρησή της.

Αναφερθήκαμε πιο πάνω στον όρο "συμπονετικό συντηρητισμό". Σε κανέναν σήμερα δεν του αρέσει να αναφέρεται στη φιλανθρωπία όπως γινόταν στις αρχές του ιστορικού και κοινωνικού κύκλου της μεταπολίτευσης. Σήμερα, έχουμε φανταχτερά γκαλά, εκθέσεις μόδας, εκδηλώσεις με προσωπικότητες από το χώρο του αθλητισμού και όχι μόνο και οργανώσεις που ξεφυτρώνουν σαν μανιτάρια και που απολαμβάνουν της ισχυρής οικονομικής υποστήριξης από τον επιχειρηματικό κόσμο και ενίοτε από το κράτος, όταν αυτό δεν πιστεύει ότι είναι δικός του ο ρόλος να ασκήσει δημόσια κοινωνική πολιτική για τις πιο ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού με δημόσιους πόρους και μέσα, από δημόσιους φορείς σε συνεργασία με τη νομαρχιακή και τοπική αυτοδιοίκηση και φυσικά με το αναπηρικό κίνημα της χώρας. Όλη αυτή η πρακτική και η έκφραση συμπόνιας και υποστήριξης από ιδιώτες προτείνουμε να αποκαλείται συμπονετικός συντηρητισμός.

Ο συμπονετικός συντηρητισμός

και ο κολακευτικός λαϊκισμός είναι οι δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος, είναι τα βέλη που πλήττουν κατάκαρδα τη νέα προσέγγιση για την αναπηρία. Με αυτήν την ανάλυση, θέλουμε να καταδείξουμε ότι η σημαντική πρόοδος που έγινε στη χώρα μας για τα θέματα των ατόμων με αναπηρία, η πολιτικοποίηση και κοινωνικοποίηση των θεμάτων της αναπηρίας, όλο αυτό το σύγχρονο πολιτικό και κοινωνικό πλεόνασμα τίθεται σε κίνδυνο από την ισχυροποίηση των ανεξέλεγκτων ιδιωτικών κύκλων που παρεμβαίνουν ασύδοτα στα θέματα της αναπηρίας με ισχυρή προβολή εξαιτίας των σχέσεων τους με τα ΜΜΕ. Αυτό δε γίνεται τυχαία καθώς οι ιδιωτικοί κύκλοι στους οποίους αναφερόμαστε ελκούν την καταγωγή και την προέλευσή τους από την κοινωνική και οικονομική ελίτ της χώρας μας. Ο κοινός παρονομαστής όλων αυτών των εξελίξεων είναι η αποθέωση ενός άκρατου φιλελευθερισμού σε μια χώρα που δε διαθέτει ισχυρή παράδοση στο δημόσιο χώρο του κράτους στην ανάπτυξη και χρηματοδότηση ενός ισχυρού συστήματος κοινωνικής προστασίας. Συνέπεια αυτού είναι οι παρεμβάσεις ιδιωτικών κύκλων, οι οποίες λειτουργούν όχι μόνο απορρουδμιστικά αλλά και απονευρώνουν το ίδιο το σύστημα.

Δεν μπορούμε να αποφύγουμε τον πειρασμό της αναφοράς στον εδελοντισμό και στις ΜΚΟ. Είμαστε ιδεολογικά προσανατολισμένοι, και ο δημόσιος λόγος και οι παρεμβάσεις του γράφοντος το επιβεβαιώνουν, στο ρόλο των οργανώσεων των πολιτών. Πιστεύουμε βαθιά και ακράδαντα ότι οι πολίτες πρέπει να αυτοοργανώνονται, να αυτενεργούν για τα θέματα που αφορούν είτε τους ίδιους προσωπικά είτε την

κοινωνία. Είμαστε όμως απόλυτα αντίθετοι με τις εδελοντικές οργανώσεις – ΜΚΟ, κλειστά κλαμπ, που λειτουργούν με αδιαφάνεια, χωρίς κοινωνική λογοδοσία και που πολλές φορές ιδρύονται κάτω παραγγελία. Αυτές οι οργανώσεις δεν προάγουν το ρόλο των ενεργών πολιτών αλλά τα συμφέροντα των αφεντικών τους και μόνο.

Από την άλλη μεριά, η προσπάθεια του κράτους να δημιουργήσει έναν πυλώνα στην άσκηση δημόσιας πολιτικής από εδελοντικές οργανώσεις κάθε είδους και μορφής δεν αποτελεί πρόοδο, αλλά εν δυνάμει αυτό οδηγεί στην υποχώρηση και τελικά στην απεμπόλιση από το κράτος της ευθύνης για την άσκηση συγκεκριμένων τομέων πολιτικής.

Τα τελευταία χρόνια όλο και με πιο αυξανόμενο ρυθμό γίνεται αναφορά στην εταιρική κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων. Από θέση αρχής, δεν μπορούμε να δηλώσουμε ότι είμαστε αντίθετοι με τη διοχέτευση πόρων σε κοινωνικά προγράμματα που προέρχονται από τις επιχειρήσεις. Αυτό που μας προβληματίζει έντονα είναι η διαχείριση αυτών των πόρων, γιατί από τον τρόπο διαχείρισης εξαρτάται και η χρησιμότητα και η αποτελεσματικότητά. Από τον τρόπο διαχείρισης αυτών των πόρων εξαρτάται επίσης το αν παράγεται τελικά κοινωνική εξουσία ή κοινωνική ευημερία.

Στην Ελλάδα του 2007, δεν μπορεί η εταιρική κοινωνική ευθύνη να λειτουργεί με βάση το ποιος έχει "μπάρμπα στην Κορώνη". Οι επιχειρήσεις που έχουν προγράμματα εταιρικής ευθύνης οφείλουν στην αρχή του έτους να

δημοσιοποιούν τον προϋπολογισμό τους, να προκηρύσσουν το πρόγραμμα, να ορίζουν τη διαδικασία υποβολής προτάσεων, τη διαδικασία αντικειμενικής και διαφανούς αξιολόγησης των προτάσεων και τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων. Αυτός είναι ο δρόμος για μια ανεπτυγμένη χώρα και για σύγχρονες επιχειρήσεις. Είναι μια πρόκληση για τον επιχειρηματικό κόσμο της χώρας να δημιουργήσει συνθήκες διαφάνειας στη διαχείριση των προγραμμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Σε αντίθετη περίπτωση, και τα προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι οι οικονομικοί πυλώνες αυτού που εμείς αποκαλούμε στο παρόν άρθρο κολακευτικό λαϊκισμό και συμπονετικό συντηρητισμό.

Χωρίς καμιά αμφιβολία, η άσκηση δημόσιας πολιτικής στα θέματα της αναπηρίας στη χώρα μας βρίσκεται σε ένα σταυροδρόμι. Οι διεθνείς εξελίξεις, η έγκριση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία από τη Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε., η συμπερίληψη στο άρθρο 16 του Γενικού Κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 της μη διακρατικής μεταχείρισης και της υποχρεωτικής προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα χρηματοδοτούμενα μέτρα δημιουργούν ένα νέο τοπίο άσκησης δημόσιας πολιτικής για την αναπηρία σε όλους τους τομείς δικαιοδοσίας της Πολιτείας και παρέχουν μια εξαιρετική δυ-

νατότητα και ευκαιρία συνάμα στο αναπηρικό κίνημα να παρέμβει δυναμικά και ριζοσπαστικά. Από την άλλη μεριά, όμως, δεν μπορούμε να υποτιμήσουμε και να υποβαθμίσουμε το νεοσυντηρητισμό και το νεοφιλελευθερισμό που επιχειρούν να πλήξουν γενικότερα και συνολικότερα την άσκηση δημόσιας πολιτικής.

Εκτιμούμε και πιστεύουμε βαθύτατα ότι σήμερα στη χώρα μας υπάρχουν πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις που αντιλαμβάνονται τη νέα προσέγγιση της αναπηρίας και που θεωρούν ότι η αναπηρία είναι υπόθεση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε αυτό το άρθρο, επιχειρήσαμε να περιγράψουμε ένα φαινόμενο που ενδυναμώνεται δυστυχώς αλλά και που ακόμα δεν είναι κυρίαρχο. Ο συμπονετικός συντηρητισμός πρέπει να μετασχηματιστεί σε ένα σύγχρονο, προοδευτικό, προγραμματικό λόγο για την αναπηρία και προς μια τέτοια εξέλιξη οφείλει να εργάζεται συστηματικά και ακάματα το αναπηρικό κίνημα της χώρας.

Όμως για να εμπεδωθεί στην ελληνική κοινωνία και στο ελληνικό πολιτικό σύστημα η νέα αντίληψη και προσέγγιση για την αναπηρία, αυτό που εμείς αποκαλούμε το νέο κοινωνικό, πολιτικό και νομικό πολιτισμό για την αναπηρία, απαιτείται από τα μέλη του αναπηρικού κινήματος μια βαθιά αυτομορφωτική διαδικασία, να γίνουν τα ίδια τα στελέχη οι φορείς - τα υποκείμενα δηλαδή - αυτής της ιδεολο-

γίας και προσέγγισης. Απαιτείται από το αναπηρικό κίνημα ακόμα περισσότερο στο μέλλον να παίξει το ρόλο του επιμορφωτή της κοινωνίας, του πολιτικού κόσμου της χώρας και των άλλων συντελεστών της δημόσιας κοινωνικής και οικονομικής ζωής για το πώς πρέπει να προσεγγίζεται η αναπηρία, για το δικαιωματικό χαρακτήρα αυτής της προσέγγισης και για την υποχρέωση του κράτους να εγγυηθεί με όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή του - νομικά, οικονομικά, κοινωνικά κλπ. - την ανεμπόδιστη άσκηση από όλα τα άτομα με αναπηρία που κατοικούν στην Ελλάδα των ατομικών και συλλογικών τους δικαιωμάτων.

Είναι μείζονα η ευθύνη του αναπηρικού κινήματος να ορθώσει το ανάστημά του απέναντι στα φαινόμενα του κολακευτικού λαϊκισμού και του συμπονετικού συντηρητισμού και να διαμορφώσει μια πλατιά κοινωνική συμμαχία με τους φορείς των πολιτών, των εργαζομένων, την αυτοδιοίκηση, με όλους αυτούς που πιστεύουν ότι το φιλανθρωπικό κατεστημένο δεν πρέπει να επιστρέψει πια φορώντας το μανδύα του συμπονετικού συντηρητισμού. Είναι ευθύνη του αναπηρικού κινήματος να διαμορφώσει τους όρους και τις προϋποθέσεις έτσι ώστε τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους να γίνουν υποκείμενα της τύχης τους, φορείς δικαυμάτων.

Κολακευτικός Λαϊκισμός

Συμπονετικός Συντηρητισμός

Η διακήρυξη του εθνικού αναπηρικού κινήματος για την ανάδειξη των διακρίσεων που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία

Η χώρα μας αν και έχει διανύσει μεγάλη απόσταση σε σχέση με το παρελθόν, υστερεί συγκριτικά με το μέσο όρο των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα άτομα με αναπηρία εντάσσονται ακόμα σε εκείνες τις ομάδες του πληθυσμού που είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες στον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το 84% των ατόμων με αναπηρία βρίσκεται εκτός εργατικού δυναμικού, το μέσο οικογενειακό εισόδημα των νοικοκυριών που έχουν ένα μέλος με αναπηρία είναι χαμηλότερο από των άλλων νοικοκυριών - αφού το ύψος των παρεχόμενων προνοιακών επιδομάτων και αναπηρικών συντάξεων είναι τόσο μικρό που δεν μπορεί να καλύψει ούτε τις ανάγκες που απορρέουν από αυτήν καθ' αυτήν την αναπηρία - ενώ υπάρχει άμεση συσχέτιση μεταξύ της βαρύτητας της αναπηρίας και του βαθμού φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Στον τομέα της εκπαίδευσης, τα άτομα με αναπηρία βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό, είτε ως αποστέρωση της εισόδου στην εκπαιδευτική διαδικασία, είτε ως έξοδος προκαλούμενη από τις ίδιες τις ισχύουσες εκπαιδευτικές διαδικασίες. Στον τομέα της προσβασιμότητας, πολύ συχνά τα άτομα με αναπηρία αποκλείονται από υπηρεσίες και αγαθά λόγω εμποδίων στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον και στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Στον τομέα του πολιτισμού και της ψυχαγωγίας, τα εμπόδια πρόσβασης σε συνδυασμό με τις οικονομικές δυσκολίες που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία, λειτουργούν περιοριστικά στο να αναπτυχθούν ευκαιρίες συμμετοχής σε τέτοιου είδους δραστηριότητες. Στον τομέα της Τεχνολογίας Πληροφοριών και Επικοινωνιών, τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν εμπόδια πρόσβασης με αποτέλεσμα να οδηγούνται σε μια νέα μορφή αποκλεισμού, στον ψηφιακό αποκλεισμό. Στον τομέα της υγείας, τα άτομα με χρόνια πάθηση

ως καθημερινοί χρήστες των υπηρεσιών υγείας αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης και ισότητας κοινωνικής προστασίας και ασφάλισης, προβλήματα λόγω έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού και ποιοτικών υπηρεσιών. Στον τομέα της πρόνοιας και της κοινωνικής φροντίδας, η έλλειψη παροχής υποστηρικτών υπηρεσιών οδηγεί στον αποκλεισμό των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, και σε αρκετές περιπτώσεις στον εγκλεισμό των ατόμων στα σπίτια τους και σε ιδρύματα κλειστής περιθαλψής. Στη χώρα μας, η οικογένεια είναι αυτή που έρχεται να καλύψει το κενό της κρατικής κοινωνικής πολιτικής, επωμιζόμενη το βάρος που συνεπάγεται η φροντίδα ενός ατόμου με αναπηρία με αποτέλεσμα οι οικογένειες των ατόμων με αναπηρία να βιώνουν συνθήκες κοινωνικής ανασφάλειας.

Σήμερα από τη διακυβέρνηση της χώρας απουσιάζουν στοχευμένες πολιτικές συμμετοχής, ίσης μετα-

αναπηρικό κίνημα

χείρισης και κοινωνικής προστασίας που θα δημιουργούσαν μια οικονομία και μια κοινωνία που θα περιελάμβανε όλους, παρέχοντας υποστήριξη στους αποκλεισμένους αλλά και θα αντιμετώπιζαν ενεργά τους διαρθρωτικούς φραγμούς των πιο ευάλωτων ομάδων, όπως είναι τα άτομα με αναπηρία, προς την κοινωνική ένταξη, μειώνοντας τις περιπτώσεις του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ως εκπρόσωποι και εκφραστές των ατόμων με αναπηρία διαπιστώνουμε ότι από τη μια τα κατάλοιπα της παραδοσιακής προσέγγισης της αναπηρίας και από την άλλη η έλλειψη μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής είναι παράγοντες που εμποδίζουν την καταπολέμηση των διακρίσεων που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία καθώς και τη συμμετοχή τους στα δρώμενα της κοινωνίας όπου ζουν.

Το εθνικό αναπηρικό κίνημα της χώρας διεκδικεί την εκπόνηση και την εφαρμογή ενός μακροπρόθεσμου σχεδίου δράσης για την κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, το οποίο να διασφαλίζει

- α) την ύπαρξη πολιτικής υποστήριξης και δέσμευσης από όλους τους πολιτικούς σχηματισμούς,
- β) τη διάθεση αυξημένων οικονομικών πόρων συνολικά και ανά τομέα που θα υποστηρίζουν την εφαρμογή του σχεδίου και
- γ) τη διασφάλιση και την ενδυνάμωση του δημόσιου χαρακτήρα των υπηρεσιών που παρέχονται στα άτομα με αναπηρία.

Ειδικότερα:

- 1 Θέσπιση νόμου - πλαίσιο για την εφαρμογή της παρ.6 του άρθρου 21 του

Συντάγματος που να αφορά συγκεκριμένα μέτρα για την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και την συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας και υιοθέτηση της πρότασής μας, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Συντάγματος, για συμπλήρωση του άρθρου 5 παρ. 2 για απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας χωρίς διάκριση αναπηρίας

- 2 Θέσπιση Μόνιμης Επιτροπής στη Βουλή των Ελλήνων για τα θέματα αναπηρίας

- 3 Ίδρυση Υφυπουργείου παρά τον Πρωθυπουργό για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία

- 4 Θέσπιση Ανεξάρτητης Αρχής Συνηγόρου του Πολίτη με Αναπηρία

- 5 Θέσπιση της υποχρεωτικότητας της εκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρία

- 6 Θέσπιση ειδικού νόμου για την απασχόληση και την κατάρτιση των ατόμων με αναπηρία

- 7 Αναβάθμιση του δημόσιου χαρακτήρα των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας

- 8 Θέσπιση νομοθεσίας για την εφαρμογή των κριτηρίων προσβασιμότητας στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, στα μέσα μαζικής μεταφοράς, στην Κοινωνία της Πληροφορίας

- 9 Θέσπιση μιας νέας επιδοματικής πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία και την υποστήριξη των οικογενειών τους

- 10 Θέσπιση μέτρων στοχευμένης πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις, όπως είναι οι γυναίκες με αναπηρία, οι μετανάστες με αναπηρία, τα άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες.

Με αυτήν τη διακήρυξη, ως εθνικό αναπηρικό κίνημα θέλουμε να αναδείξουμε τις διακρίσεις που βιώνουν καθημερινά σε όλους τους τομείς τα άτομα με αναπηρία, την έλλειψη εθνικής στρατηγικής αντιμετώπισης των θεμάτων αναπηρίας, την υποχώρηση του δημόσιου χαρακτήρα υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας και ταυτόχρονα την ανάγκη το αναπηρικό κίνημα να γίνει πιο ριζοσπαστικό ασκώντας πίεση στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Εμείς, το αναπηρικό κίνημα της χώρας μπορούμε να συμβάλουμε στην αλλαγή της κοινωνίας, προκειμένου τα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν ως ισότιμοι πολίτες σε αυτήν. Γνωρίζουμε καλύτερα από κάθε άλλον ποιες είναι οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και για τον λόγο αυτόν πιστεύουμε ότι συμμετέχοντας οι ίδιοι στη διαδικασία των αλλαγών θα έχουμε αναμφισβήτητα καλύτερο αποτέλεσμα. Είναι κοινά παραδεκτό ότι η κοινωνία δεν μπορεί να αλλάξει από μόνη της. Αλλάζει μόνο όταν μεγάλες κοινωνικές ομάδες το επιθυμούν. **Θ.Α. ✓**

«Η ορθή και ισότιμη αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία είναι ζήτημα παιδείας»

Γιάννης Τσεκλήνης*

- Ζούμε σε μια άθλια χώρα ως προς τη συμπεριφορά απέναντι στα άτομα με αναπηρία και γενικότερα τους εμποδιζόμενους ανθρώπους.
- Δεν πονέσαμε για μια Αθήνα καθαρή στους Ολυμπιακούς Αγώνες και αυτός είναι και ο λόγος που σήμερα είμαστε ένα σκουπιδαριό άνευ προηγουμένου. Το ίδιο συμβαίνει με τη συμπεριφορά μας απέναντι στα άτομα με αναπηρία.
- Επί της ουσίας, δεν μάθαμε τίποτα ούτε έμεινε τίποτα από τους Παραολυμπιακούς Αγώνες
- Η σωστή νοοτροπία διδάσκεται. Δεν γεννιέται κανείς φιλεύσπλαχνος ή να νοιάζεται την πάθηση ή το πρόβλημα που δεν έχει.
- Ξεκινώντας από την παιδεία και τη νοοτροπία μπορείς να εφεύρεις χιλιάδες τρόπους για να βελτιώσεις τη ζωή των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα επίπεδα.

Ως επώνυμος Έλληνας με αναπηρία, έχετε δώσει το δικό σας προσωπικό αγώνα με τα καθημερινά προβλήματα και βγήκατε νικητής. Από την προσωπική σας εμπειρία, τι δυσκολίες αντιμετωπίζει ένα άτομο με αναπηρία στην Ελλάδα στους διάφορους τομείς της ζωής του;

Η δική μου αναπηρία δεν μου προκάλεσε δυσκολίες, οπότε δεν έχω απόλυτα υποκειμενική άποψη για το θέμα. Ωστόσο, έχω αποκτήσει λόγω της αναπηρίας μου

μία μεγάλη ευαισθησία για τα άτομα με αναπηρία και γι' αυτό έχω συνέχεια τα μάτια μου ανοιχτά και βλέπω τι συμβαίνει. Μπορώ λοιπόν να πω με ένα γενικό "κατηγορώ" ότι ζούμε σε μια άθλια χώρα ως προς τη συμπεριφορά απέναντι στα άτομα με αναπηρία και γενικότερα τους εμποδιζόμενους ανθρώπους. Συχνά ακούμε ανθρώπους να λένε ότι πήγαν ένα ταξίδι, για παράδειγμα στη Σουηδία, και είδαν πολλά άτομα με αναπηρία στο δρόμο. Γιατί εκεί

μπορούν και κυκλοφορούν, ενώ στην Ελλάδα είναι ή κρυμμένοι ή αποκλεισμένοι. Η Πολιτεία είναι τόσο άφιλη που έχει εμπνεύσει και την Εκκλησία ακόμη να είναι άφιλη. Νομίζω ότι μετρώνται στα δάχτυλα του ενός χεριού οι Εκκλησίες και οι Μητροπόλεις που είναι προσβάσιμες από άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο. Και δεν αποκλείουν μόνο τα άτομα αυτά, αλλά και ένα γέροντα με μπαστούνι, έναν άνθρωπο με σπασμένο πόδι, μία μητέρα με μωρό σε καρότσι.

Δεν έχει καταλάβει αυτός ο φασιστικός τόπος ότι τα εμποδιζόμενα άτομα έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους άλλους.

Πέραν από την Πολιτεία, πως κρίνεται τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει η σύγχρονη ελληνική κοινωνία τα άτομα με αναπηρία;

Η Πολιτεία δεν προέρχεται από εξωγήινους, αλλά από εμάς τους ίδιους. Τι είναι οι βουλευτές; Άεργοι πολίτες που ασχολούνται με την πολιτική. Η χειρότερη μερίδα του κοινού ασχολείται με την πολιτική, γιατί δεν έχουν βρει άλλο επάγγελμα. Οπότε εκεί φταίει όλο το σύστημα. Φταίμε όλοι εμείς. Βλέπω τη νεολαία κυρίως που παίρνει έναν τυφλό και τον περνάει απέναντι στο δρόμο, ακόμα και χωρίς να το ζητήσει. Ωστόσο, δεν ασχολείται κανείς με ένα τυφλό άτομο όταν δεν μπορεί να κινηθεί άνετα στο πεζοδρόμιο γιατί κάπου εκεί υπάρχει ένα περίπτερο. Κάναμε Ολυμπιακούς Αγώνες, αλλά παρόλα αυτά ήμασταν και είμαστε κατάπιστοι, διότι δεν φτιάξαμε την πόλη μας. Τώρα με το Πεκίνο θα καταλάβουν όλοι τι σημαίνει πραγματικά καλοί Ολυμπιακοί Αγώνες. Παραπληροφόρησαμε τον κόσμο. Εντάξει, τα στάδια που έγιναν ήταν καλά. Από εκεί και πέρα όμως έγιναν και οι Παραολυμπιακοί, ήρθαν άτομα με αναπηρία, κυκλοφόρησαν στους δρόμους και αν ξέφευγαν από τις πέντε κεντρικές λεωφόρους, θα έπεφταν στο χάος.

Διατελέσατε μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Κέρδισε κάτι η πόλη και κατ' επέκταση η χώρα; Έμεινε πίσω κάτι αξιοποιήσιμο όταν έσβησαν τα φώτα;

Αν ζητήσετε ποτέ τα πρακτικά θα δείτε τη σκληρή μου γκρίνια για την προσβασιμότητα. Μάλιστα, τους τελευταίους δώδεκα μήνες πριν την τέλεση των Αγώνων, η Επιτροπή δεν συνεκλήθη ποτέ να συνεδριάσει, για να μην ακούγεται

γκρίνια, παρά μόνο θετικά σχόλια. Δεν νομίζω ότι έμεινε τίποτα τελικά. Γιατί η νέα κυβέρνηση που ήρθε, απαξίωσε αυτά τα καταπληκτικά έργα που έγιναν. Και γι' αυτό και τα έργα αυτά δεν θα μπορέσουμε ποτέ να τα απολαύσουμε, γιατί θα χρειαστούν τώρα τεράστιες δαπάνες και οι εταιρίες που θα τα πάρουν για να τα εκμεταλλευτούν, θα τα αγοράσουν ή θα τα νοικιάσουν φτηνά, επειδή έχουν ελαττώματα. Είναι τραγικό. Δίνω πάντα το παράδειγμα της Βαρκελώνης, μιας πόλης που κατοικείται από Καταλανούς, οι οποίοι ήταν πάντοτε χειρότεροι από τους Έλληνες σαν ράτσα. Τώρα, μετά τους Ολυμπιακούς, η άναρχη, βρώμικη Βαρκελώνη έχει γίνει μια από τις ωραιότερες πόλεις της Ευρώπης. Οι κάτοικοί της πειθάρχησαν, κατάλαβαν τι ήταν αυτό που έκαναν. Εδώ, δεν χρησιμοποιήθηκαν καν Έλληνες για τον καθαρισμό της πόλης, παρά οικονομικοί μετανάστες και δεν καταλάβαμε καν γιατί ήταν καθαρή η πόλη τις 15 μέρες που διήρκεσαν οι Ολυμπιακοί. Δεν πονέσαμε γι' αυτό και αυτός είναι και ο λόγος που σήμερα είμαστε ένα σκουπιδαριό άνευ προηγουμένου. Το ίδιο λοιπόν συμβαίνει με τη συμπεριφορά μας σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής και κυρίως απέναντι στα άτομα με αναπηρία και όλα τα άτομα με κινητικές δυσκολίες.

Τι ακριβώς είχε προβλεφθεί να γίνει με αφορμή τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες, προς διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία που θα μπορούσε να διατηρηθεί και μετά το πέρας τους;

Είχα ασχοληθεί, και εκτός διοργάνωσης, σε συνεργασία με τον πολύ γνωστό στη Γαλλία Έλληνα σχεδιαστή οχημάτων Αντώνη Βολάνη, με το σχεδιασμό και την πρόταση ενός πολυμορφικού οχήματος, το οποίο θα μπορούσε να κατασκευαστεί και να αξιοποιηθεί από

το κράτος και την πόλη της Αθήνας για τη μεταφορά ατόμων με αναπηρία. Τα οχήματα αυτά θα μπορούσαν να λειτουργήσουν αργότερα και ως ειδικά ταξί, τα οποία να δουλεύουν με τηλεματική για τα άτομα με αναπηρία. Φανταστείτε ένα άτομο σε αναπηρικό αμαξίδιο να μένει σε ένα δρομάκι στην Άνω Κυψέλη, όπου δεν μπορεί να βγει ούτε από το σπίτι του, γιατί οι ένοικοι δεν θέλουν την ξύλινη ράμπα για να μπορεί να κατεβεί στα σκαλιά. Ο άνθρωπος αυτός αν βγει στο πεζοδρόμιο είναι τελείως χαμένος και θα πρέπει να έρθει ένα ταξί να τον πάρει. Πως όμως θα τον βολέψει το ταξί να τον πάει στο πανεπιστήμιο ή στον γιατρό; Εφτιαξαν κάποιες ξύλινες ράμπες σε λίγα σημεία της πόλης, όπου μπορεί και προσεγγίζει το αυτοκίνητο και το άτομο με αναπηρία να ανέβει απευθείας επάνω. Επί της ουσίας, δεν μάδαμε τίποτα ούτε έμεινε τίποτα από τους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Μόνο κάποια ειδικά οχήματα από την Κορέα που υποτίθεται ότι μετά θα μοιράζονταν για να αξιοποιηθούν για τη μεταφορά των αναπήρων.

Έχετε ταξιδέψει σε αρκετές χώρες στο εξωτερικό. Ποιες είναι οι διαφορές ανάμεσα στις χώρες αυτές και την Ελλάδα όσον αφορά τη στάση της κοινωνίας απέναντι στην αναπηρία, αλλά και σε επίπεδο υποδομών;

Σε όλες τις χώρες υπάρχει η κατάλληλη οργάνωση για να ζουν καλύτερα τα άτομα με αναπηρία. Όταν γίνονται υποδομές και εξηγείς στον κόσμο γιατί γίνονται, τον κάνεις αυτομάτως να συμμετάσχει στη νοοτροπία. Άρα η νοοτροπία διδάσκεται. Δεν γεννιέται κανείς φιλελεύθελος ή να νοιάζεται την πάθηση ή το πρόβλημα που δεν έχει. Πρέπει να του το κοινωνείς, να τον κάνεις κοινωνό στο πρόβλημα. Κι αυτό πρέπει να αρχίζει από το νηπιαγωγείο, να μάθει το παιδί να

αναφέρεται στο άτομο με κινητικά προβλήματα, για παράδειγμα, με τη σωστή ορολογία. Κι αν μάθει ένα παιδί από μικρό, από την οικογένεια και το σχολείο να συμπεριφέρεται έτσι, θα του γίνει συνειδηση και μεγαλώνοντας θα καταλάβει ότι η κοινωνία αποτελείται κατά 10% από άτομα με αναπηρία, τα οποία πρέπει να ζουν όπως και το υπόλοιπο 90%. Εάν συμπεριλάβουμε δε και τα εμποδιζόμενα άτομα, μιλάμε για το 30% του πληθυσμού.

Λόγω επαγγέλματος, έχετε έρθει αρκετές φορές σε επαφή με τα media. Πως κρίνετε τον τρόπο που προβάλλουν την αναπηρία;

Καταρχήν δεν έχουν μάθει ακόμα να προσφωνούν τα άτομα με αναπηρία, άτομα με αναπηρία και όχι άτομα με ειδικές ανάγκες. Ειδικές ανάγκες έχει ο εγκέφαλός τους. Συμπεριφέρονται ανάλογα με την περίπτωση. Άλλοτε με ευαισθησία, αν πουλάει το θέμα, και άλλοτε αγνοώντας το τελείως, όταν δεν πουλάει. Δεν έχουν βγει ποτέ να κάνουν ειδικές εκπομπές για τα θέματα της αναπηρίας με εξαίρεση της ΕΡΤ3, που έχει μια εξειδικευμένη εκπομπή. Η στάση των ΜΜΕ έχει μια τάση δραματοποίησης ή και ηρωοποίησης, μια καταστροφολογία. Η αντιμετώπιση θα πρέπει να είναι ενημερωτική και εκπαιδευτική. Θα έπρεπε να ξοδεύουν κάποιες ώρες διδακτικές για τον κόσμο. Δεν δίνουν συμβουλές, παρά μόνο τα ξημερώματα σε μορφή κοινωνικού μηνύματος, όταν δεν χρεώνονται λόγω ώρας και με αυτό τον τρόπο απενοχοποιούνται. Θα έπρεπε να μεταδι-

δουν τις συμβουλές ως δεκάλογο σε prime time ζώνη, όλα τα μέσα ανεξαιρέτως και τότε θα μπορούσαμε να πούμε ότι κάνουμε πολιτική για να βοηθήσουμε τον κόσμο να αποφύγει την αναπηρία, ότι κάνουμε πολιτική για να κάνουμε τον κόσμο να καταλάβει πως αυτός που πάσχει από κάτι δεν είναι μελλοθάνατος.

Σχεδιάσατε τα αστικά λεωφορεία της Αθήνας. Δεδομένου ότι ήρθατε σ' επαφή με αυτά, πως τα αξιολογείτε αναφορικά με την καταλληλότητά τους για τα άτομα με αναπηρία;

Τα λεωφορεία αυτά έχουν μια θέση και χώρο για να παρκάρει κάποιος ένα αναπηρικό αμαξίδιο και κάποια καθίσματα για άτομα με προβλήματα που δεν μπορούν εύκολα να καθίσουν. Το πρόβλημα συνήθως είναι η ώρα. Αν ένα άτομο με αναπηρία θέλει να φτάσει στον προορισμό του στις 18.00, δεν μπορεί να γίνει αυτό. Διότι αν είναι γεμάτο το λεωφορείο δεν μπορεί καν να ανέβει γιατί δεν υπάρχει χώρος να κινηθεί το αμαξίδιο. Γι' αυτό προτείναμε να υπάρχει ένας ειδικός στόλος για τα άτομα με αναπηρία, με πολύ φτηνό κόμιστρο, που να μπορεί να μεταφέρει τα άτομα με αναπηρία πόρτα - πόρτα. Οι ράμπες που έχουν τοποθετηθεί σε αρκετά σημεία είναι απαραίτητες για να εμποδίζουν και τους οδηγούς να παρκάρουν. Όλα τα λεωφορεία και τα τρόλεϊ είναι εφοδιασμένα με ένα ειδικό σύστημα επιγονάτισης. Γέρνουν δηλαδή δεξιά και φτάνουν το έδαφος, ώστε να μπορεί κανείς να μπει με ένα αμαξίδιο μέσα. Όμως

αυτή είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα διαδικασία, χρειάζονται 5 λεπτά για να γίνει, άρα σε 7 στάσεις μιλάμε για χρονική επιβάρυνση 35 λεπτών. Χρειάζεται λοιπόν να μπουν παντού οι ράμπες για να αποφεύγεται η διαδικασία επιγονάτισης και να υπάρχει και η νοοτροπία να ανοίξει χώρος, χωρίς τις διαμαρτυρίες των άλλων επιβατών, για να περάσουν τα άτομα με αναπηρία.

Σε ποιους τομείς θεωρείτε ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, ώστε να επιτευχθεί η ισότιμη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία;

Τα πάντα ξεκινούν από το πόσο πεπαιδευμένοι είμαστε εμείς οι ίδιοι. Δεν έχουμε την κατάλληλη αγωγή και γι' αυτό είμαστε ακόμα τόσο πίσω στα θέματα αυτά σε σχέση με την μέση Ευρώπη. Όλες οι διαμαρτυρίες των ίδιων των πασχόντων, που ζουν τις δυσκολίες καθημερινά σε μια χώρα που δεν έχει την οργάνωση για να τους προστατεύσει, δεν πρέπει να ακούγονται ως γραφικότητες, αλλά ως θλιβερές πραγματικότητες. Όταν αρχίσεις από την παιδεία και φτιάξεις μια καλύτερη νοοτροπία θα εφεύρεις χιλιάδες τρόπους για να βελτιώσεις τη ζωή των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα επίπεδα.

Ένα μήνυμα για τους αναγνώστες μας

Να μην σκύβουν το κεφάλι, να μην παίρνουν την κατάσταση στον τόπο δεδομένη, να διεκδικούν όσο γίνεται περισσότερο, γιατί διαφορετικά δεν πρόκειται να αλλάξει τίποτα.

Συνέντευξη: Άννα Θεωνά

* Ο σχεδιαστής Γιάννης Τσεκλένης θεωρείται το πρόσωπο που έβαλε την Ελλάδα στο χάρτη της διεθνούς σύγχρονης μόδας, με τις δημιουργίες του από το 1965 να διατίθενται σε πάνω από 20 χώρες. Η σχεδίαση θεματικών υφασμάτων και συλλογών τον καθιέρωσαν στη διεθνή αγορά. Βασική πηγή έμπνευσής του ήταν τα αρχαία ελληνικά αγγεία, βυζαντινά χειρόγραφα, ελληνικά γλυπτά και τοιχογραφίες, η αφρικανική και ινδονησιακή τέχνη, τα έντομα, τα κινούμενα σχέδια, περσικοί τάπητες, η κινέζικη και ισπανική τέχνη, καθώς και έργα των ιμπρεσιονιστών, του Δομίνικου Θεοτοκόπουλου και του Henri Rousseau. Την υπογραφή του Γιάννη Τσεκλένη φέρουν επίσης σειρές στολών εργασίας, εσωτερικά αυτοκινήτων, αεροπλάνων και ξενοδοχείων, ενώ πρόσφατα ασχολήθηκε με την καλλιτεχνική επίβλεψη της ανέγερσης ξενοδοχείων, αλλά και της σχεδίασης οχημάτων μαζικής μεταφοράς.

Σωματείο Ατόμων με Αναπηρία Ν. Άρτας

Αγώνας για τα δικαιώματα των ΑμεΑ όλων των κατηγοριών

Ρεπορτάζ: Άννα Θεωνά

Σε μια κρίσιμη χρονική στιγμή, με μια πληθώρα σημαντικών εξελίξεων, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίες μπορούν να αλλάξουν άρδην τα δεδομένα γύρω από τα πολλά και καιρία προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά τα άτομα με αναπηρία, προβάλλει πιο επιτακτική από ποτέ η ανάγκη ανάληψης πρωτοβουλιών σε τοπικό επίπεδο, ώστε να διασφαλιστεί το μεγαλύτερο δυνατό όφελος για τα άτομα με αναπηρία όλης της χώρας. Το Σωματείο Ατόμων με Αναπηρία Νομού Άρτας, συνιστά αναμφίβολα υπόδειγμα ως προς αυτό το ζήτημα, αφού αναπτύσσει δράσεις που δύνανται να συμβάλλουν τα μέγιστα στη βελτίωση της καθημερινότητας των ατόμων με αναπηρία της περιοχής.

Το Σωματείο Ατόμων με Αναπηρία Νομού Άρτας ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 1996 και αποτελεί τον πρωτοβάθμιο κοινωνικό και συνδικαλιστικό φορέα του αναπηρικού κινήματος του Νο-

μού Άρτας. Συνολικά, αριθμεί 1000 περίπου μέλη, άτομα με αναπηρία όλων των κατηγοριών. Έδρα του αποτελεί η πόλη της Άρτας και οι βασικοί σκοποί του Συλλόγου δεν είναι άλλοι από την προάσπιση των δικαιωμάτων, την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών, το σεβασμό της διαφορετικότητας, την εργασιακή και κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία.

Επιπλέον, ο Σύλλογος είναι μέλος της τρίτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης του αναπηρικού κινήματος, της Εθνική Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, είναι ιδρυτικό μέλος της Περιφερειακής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία Ηπείρου και είναι ενταγμένος στο Εθνικό Μητρώο Φορέων Ιδιωτικού Τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας.

Η αποστολή του Σωματείου συνοψίζεται στην:

- **Ανάδειξη της διάστασης της αναπηρίας:** Επιδιώκεται να γίνουν ορατά τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της τοπικής κοινωνίας. Ο σχεδιασμός πολιτικών που αφορούν στο γενικό πληθυσμό, σε αντίθεση με μια προσέγγιση διαχωρισμού και διακρίσεων, πρέπει να αποτελεί την βασική αρχή σε ότι αφορά στον τρόπο αντιμετώπισης της αναπηρίας.
- **Κατοχύρωση του δικαιώματος της κοινωνικής ένταξης:** Προωθείται η ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην τοπική κοινωνία. Αυτό προϋποθέτει την κατάργηση της φιλανθρωπικής προσέγγισης της αναπηρίας και την επικράτηση της κοινωνικοπολιτικής προσέγγισης αυτής.
- **Συμμετοχή στα τοπικά κέντρα λήψης αποφάσεων:** Βασική αρχή που διέπει το Σωματείο είναι "τίποτα για τα

άτομα με αναπηρία, χωρίς τα άτομα με αναπηρία".

- **Αλληλεγγύη:** Οικοδόμηση ενός ισχυρού αναπηρικού σωματείου, με ιδιαίτερη προσοχή στα άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες και στα άτομα που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις.
- **Εταιρικότητα:** Σύναψη στενότερων σχέσεων με οργανώσεις που έχουν κοινούς στόχους με το Σωματείο ως προϋπόθεση για την προώθηση των δικαιωμάτων ιδιαίτερα ευάλωτων κοινωνικά ομάδων του πληθυσμού.

Για το Σωματείο, τις δραστηριότητές του, αλλά και τις προκλήσεις του μέλλοντος, **μίλησε στα "Θέματα Αναπηρίας" ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ατόμων με Αναπηρία Ν. Άρτας, κ. Ελευθέριος Φλούδας.**

Πως αντιμετωπίζει η τοπική κοινωνία την αναπηρία; Πρόκειται για μια έννοια καθ' όλα αποδεκτή; Πόσο και με ποιο τρόπο έχει συμβάλλει ο Σύλλογος ΑμεΑ Νομού Άρτας ως προς αυτό το ζήτημα;

Γενικά θα έλεγα ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία οφείλεται στον τρόπο οργάνωσης της κοινωνίας, ο οποίος είναι τέτοιος ώστε, συχνά τα άτομα με αναπηρία βιώνουν τη διάκριση στην καθημερινή τους ζωή. Οι φόβοι, οι μύθοι και η προκατάληψη ως προς την αναπηρία, ενυπάρχουν σε κάθε κοινωνία. Ωστόσο τα βήματα που έγιναν, ιδιαίτερα

την τελευταία εικοσαετία, είναι μεγάλα. Σήμερα στην τοπική κοινωνία οι έννοιες "ανάπηρος" και "αναπηρία" είναι αποδεκτές στη συνείδηση σχεδόν όλων των πολιτών του Νομού μας, από τον κάτοικο των ορεινών Τζουμέρκων και των Ραδοβυζίων μέχρι τον κάτοικο του Αμβρακικού Κόλπου και της πόλης της Άρτας και φυσικά από τις Αρχές και τους Φορείς του Νομού. Η περίπτωση οικογενειακού εγκλεισμού είναι πλέον φαινόμενο σπάνιο ή ανύπαρκτο.

Πιστεύουμε ότι το Σωματείο μας, ο Σύλλογος ΑμεΑ Νομού Άρτας, από την ίδρυση του το 1996, συνέβαλε τα μέγιστα στην αναβάθμιση της αντιμετώπισης της αναπηρίας ως κοινωνικού φαινομένου. Το Σωματείο σήμερα έχει περισσότερα από χίλια (1000) μέλη, άτομα με αναπηρία όλων των κατηγοριών. Οι παρεμβάσεις μας, κυρίως όσον αφορά στην ενημέρωση, γίνονται με δελτία τύπου και άρθρα στα τοπικά ΜΜΕ, με τη διοργάνωση ημερίδων, εκδηλώσεων, συνελεύσεων, σεμιναρίων επαγγελματικής κατάρτισης κλπ.. Οι δυσκολίες εντοπίζονται και επικεντρώνονται κυρίως στην επικοινωνία με τα μέλη μας, λόγω του ορεινού και δυσπρόσιτου του Νομού μας, στην έλλειψη καταρτισμένων στελεχών, στην οικονομική ανεπάρκεια και την έλλειψη ι-διόκτητης στέγης.

Σημαντικό ρόλο για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ατόμων με αναπηρία σε τοπικό επίπεδο παίζει η συνεργα-

σία με τους αρμόδιους τοπικούς φορείς. Πως έχει η συνεργασία του Σωματείου ΑμεΑ Ν. Άρτας με τους φορείς της περιοχής;

Όλοι οι φορείς του Ν. Άρτας, η νομαρχιακή και τοπική αυτοδιοίκηση, τα ΜΜΕ και η κοινωνία, στα δέκα χρόνια ζωής, αγώνα και δράσης του Συλλόγου μας, αγκάλιασαν, αποδέχτηκαν, στήριξαν και στηρίζουν τις προσπάθειες και τους σκοπούς του Συλλόγου μας και όσο περισσότερο ενημερώνονται τόσο περισσότερο συμπορεύονται και συμπράττουν για την καταπολέμηση του αποκλεισμού των Ατόμων με Αναπηρία και την πραγματική και ουσιαστική ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο και τους ευχαριστούμε. Οι λέξεις κλειδιά για το σκοπό αυτό είναι: ενημέρωση, πρόταση, διαβούλευση, συνεργασία.

Χαρακτηριστικό και ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεσματικής συνεργασίας είναι αυτό με το Δήμο Αρταίων που έχει εμφανή αποτελέσματα, όπως: **α)** Πλήρης προσβασιμότητα στο νεοανεγερθέν Δημοτικό Κατάστημα, **β)** Διευθέτηση πεζοδρομίων και πλατειών με κατασκευή ραμπών, **γ)** Διάθεση ικανού αριθμού θέσεων στάθμευσης αναπηρικών οχημάτων και ελεύθερη διέλευση πεζοδρομίων για αυτοκίνητα κινητικά αναπήρων, **δ)** Προμήθεια προσβάσιμων αστικών μικρών λεωφορείων, **ε)** Εξασφάλιση χώρου στέγασης των γραφείων του Συλλόγου μας σε κτίριο Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου, που ξεκίνησε ήδη η ανέγερση του.

Ποιες είναι οι βασικές δραστηριότητες του Συλλόγου;

Το Σωματείο μας δραστηριοποιείται κυρίως στους τομείς:

- ✓ Της σωστής και αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας από την Πολιτεία στα Α.με.Α.
- ✓ Της κατάρτισης και εργασιακής ένταξης των Α.με.Α.
- ✓ Της εκπαίδευσης, άθλησης και ψυχαγωγίας των Α.με.Α.
- ✓ Της διάδοσης της ιδέας για δωρεάν προσφορά ιστών, οργάνων σώματος και αίματος
- ✓ Της τήρησης της ελληνικής νομοθεσίας και των οδηγιών της Ε.Ε., ώστε να διασφαλίζονται ίσα δικαιώματα για τα Α.με.Α.

Θεωρώ πρωτοποριακή τη συμμετοχή του Σωματείου μας σε αναπτυξιακή σύμπραξη με τον Δήμο Αρταίων και άλλους πέντε (5) φορείς της περιοχής για την υλοποίηση του έργου: "Ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα παραγωγικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανασυγκρότησης της συνοικίας Βαλαώρα του Δήμου Αρταίων" στο πλαίσιο του ΠΕΠ Ηπείρου. Την υλοποίηση του προγράμματος συντονίζει ο Δήμος Αρταίων.

Πως ανταποκρίνονται τα άτομα με αναπηρία της περιοχής στις δραστηριότητες του Συλλόγου;

Θα έλεγα αρκετά καλά. Υπάρχουν όμως αντικειμενικές αρνητικές παράμετροι που εμπο-

δίζουν τη συμμετοχή. Το δυσπρόσιτο ορεινό συγκοινωνιακό δίκτυο μεγάλης περιοχής του Νομού μας είναι ένα απ' αυτά. Μεγάλες κατηγορίες αναπηριών όπως τετραπληγικοί - παραπληγικοί, νεφροπαθείς δυσκολεύονται αντικειμενικά.

Ποιος είναι ο ρόλος των τοπικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στην προώθηση των δράσεων και των διεκδικήσεων του αναπηρικού κινήματος, εθνικού και τοπικού; Υπάρχει συνεργασία; Τι θα πρέπει να αλλάξει ή να βελτιωθεί;

Είναι γνωστό ότι σήμερα τα ΜΜΕ και τα περιφερειακά, έχουν μεγάλη δύναμη και δραματίζουν ουσιαστικό και αποφασιστικό ρόλο, τόσο στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης, αλλά και στην προώθηση και επίλυση ουσιαστικών θεμάτων που σχετίζονται με την επιβίωση και την αξιοπρέπεια ατόμων και κοινωνικών ομάδων. Τα Α.με.Α ως τα πλέον ευάλωτα στη φτώχεια και τον αποκλεισμό, ιδιαίτερα σε μια μικρή κοινωνία σαν τη δική μας, έχουν άμεση ανάγκη και προτεραιότητα να συμπράττουν με τα τοπικά ΜΜΕ ώστε μέσα από τη διαφορετικότητα να πετυχαίνουν την ισότητα και να προωθούν τις δράσεις και τις διεκδικήσεις τους. Αυτό κάνει και το Σωματείο μας σε τοπικό επίπεδο. Συνεργάζεται πολύ ικανοποιητικά με τα ΜΜΕ και διαπιστώνουμε ότι η στενότερη συνεργασία μας φέρνει ορατά αποτελέσματα. Σίγουρα πρέπει πολλά να κάνουμε ακόμα.

Αναφερόμενος γενικά στα εθνικά ΜΜΕ θέλω να παρατηρήσω ότι θα πρέπει να αντιμετωπίζουν την αναπηρία ως κοινωνικό κυρίως φαινόμενο και το άτομο με αναπηρία ως Πολίτη με ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις, ποτέ όμως ως "ήρωα - υπεράνθρωπο" ή "ανίκανο - κακόμοιρο".

Δεδομένου ότι βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη χρονική στιγμή, ενόψει του Ευρωπαϊκού Έτους για τις ίσες ευκαιρίες, ποιες είναι οι προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει το αναπηρικό κίνημα σε τοπικό επίπεδο;

Το αναπηρικό κίνημα σε τοπικό επίπεδο, κατά την άποψη μου, έχει να αντιμετωπίσει μια βασική πρόκληση: να συνεργαστεί αρμονικά και να αξιοποιήσει στο έπακρο την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού ως συνεκτικό κρίκο ανάμεσα στην Αναπηρία και την Κοινωνία. Έτσι μπορεί να διαμορφωθεί ένα κοινό τοπικό σχέδιο δράσης για την αναπηρία, ώστε ο Δημότης με Αναπηρία σταδιακά να εξασφαλίσει την ισότιμη συμμετοχή του στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή του τόπου όπου ζει. Η αυτοδιοίκηση οφείλει όχι μόνο να διατυπώσει με σαφή τρόπο την πρόταση της σε θέματα αναπηρίας, αλλά ταυτόχρονα και κυρίαρχα πρέπει να προωθήσει τη διαδικασία ανάδειξης και προώθησης της νέας σχέσης της με το Αναπηρικό Κίνημα της χώρας, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ως θεμέλιο πάνω στο οποίο θα οικοδομηθεί η νέα πολιτική και κοινωνική συμπόρευση. ✓

Ανεβάζουμε το επίπεδο
της **ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ** των Ελλήνων
σε άλλη κλίμακα.

Ευρυζωνικές Υπηρεσίες

Σταθερή Τηλεφωνία

Internet

ABG TelePassport Visa

Μας συνδέουν ποηλιά!

Μαμά, μπαμπάς, αδέρφια, εγγόνια, ανίψια, φίλοι, γνωστοί, όλοι μας έχουμε αγαπημένα πρόσωπα, όλοι μας θέλουμε να μιλάμε μαζί τους κάθε στιγμή όσο μακριά ή κοντά και να βρίσκονται.

Όλοι μας έχουμε συναδέλφους, συνεργάτες, και πελάτες με τους οποίους θέλουμε να επικοινωνούμε καθημερινά γρήγορα, απλά και πάνω απ' όλα ποιοτικά.

Όλοι μας ερχόμαστε κοντά, με την Υπηρεσία Σταθερής Τηλεφωνίας, το Internet, τις Ευρυζωνικές Υπηρεσίες, την ABG TelePassport Visa, την προσωπική εξυπηρέτηση, την κοινωνική φροντίδα και τις πραγματικά χαμηλές χρεώσεις της TelePassport.

Όλοι μας επιλέγουμε την ανθρώπινη εταιρία σταθερής τηλεφωνίας & Internet που ανεβάζει το επίπεδο της επικοινωνίας των Ελλήνων σε άλλη κλίμακα.

Γιατί... όλους εμάς, μας συνδέουν ποηλιά!

Καλέστε στο **13899**
www.telepassport.gr

TelePassport®

TELECOMMUNICATIONS
Μας συνδέουν ποηλιά

Δημοτικές και Νομαρχιακές Εκλογές 2006

Η επόμενη μέρα για την αναπηρία

12 εκλεγέντες με αναπηρία σε Δήμους και Νομαρχίες της χώρας μιλούν για τις ελλείψεις και το πρόγραμμά τους

Ρεπορτάζ: Άννα Θεωνά

Τα αποτελέσματα των Δημοτικών και Νομαρχιακών Εκλογών της 15ης Οκτώβρη 2006 αναμφίβολα έστειλαν ένα ηχηρό μήνυμα υπέρ του αγώνα των ατόμων με αναπηρία για την επίτευξη της ισότιμης διαβίωσης με τους υπόλοιπους συμπολίτες τους και την άρση του αποκλεισμού από κάθε τομέα της ανθρώπινης δράσης. Οι χρόνιες, επίμονες και επίπονες προσπάθειες του αναπηρικού κινήματος για ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στα πολιτικά δρώμενα, φαίνεται πως αρχίζουν τελικά να αποδίδουν καρπούς, γεγονός που προσδίδει έναν πιο δημοκρατικό και αν μη τι άλλο κοινωνικό χαρακτήρα, αφενός μεν στην εκλογική διαδικασία, αφετέρου δε στην ίδια την πολιτική ζωή της χώρας μας.

Με μεγάλη ικανοποίηση, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, διαπίστωσε ότι ο αριθμός των υποψηφίων με αναπηρία και γονιών ατόμων με αναπηρία στα ψηφοδέλτια των Δήμων και των Νομαρχιών παρουσίασε σημαντική αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια και ανήλθε σε πάνω από 150 υποψηφίους.

Αισιοδοξία προκαλεί το γεγονός ότι αρκετοί ήταν εκείνοι που στήριξαν με την ψήφο τους υποψηφίους με αναπηρία ή γονείς ατόμων με αναπηρία της περιοχής τους, ώστε να αποκτήσει η Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση το κοινωνικό πρόσωπο που της αρμόζει και να εγκαθιδρυθεί έτσι μία νέα τάξη πραγμάτων στην ελληνική πολιτική κόνιστρα, που πλέον όχι μόνο δεν αποκλείει, αλλά δέχεται ισότιμα τα άτομα με αναπηρία, τα οποία δύνανται να συνεισφέρουν στην ποιοτική αναβάθμιση της καθημερινής μας ζωής και επιπλέον να αλλάξουν άρδην την ίδια τη νοοτροπία όλων ανεξαιρέτως των συμπολιτών

μας αναφορικά με τον τρόπο θέασης και αντιμετώπισης της αναπηρίας.

Αναμφίβολα, οι προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι εκλεγέντες στα νομαρχιακά και δημοτικά συμβούλια είναι πολλές και ποικίλες, ωστόσο, τα προβλήματα και οι ελλείψεις των διαφόρων περιοχών της χώρας σε επίπεδο υποδομών, αλλά και υπηρεσιών παρουσιάζουν σημαία σύγκλισης. Δεν λείπουν όμως και οι εξαιρέσεις σ' αυτή τη σκληρή πραγματικότητα, αφού σε αρκετές πόλεις της χώρας έχουν γίνει τα πρώτα βήματα, ώστε να αποκτήσουν ένα πιο φιλικό προς τα άτομα με αναπηρία πρόσωπο.

Το γεγονός αυτό οφείλεται κατά ένα πολύ μεγάλο βαθμό σε υποψηφίους που έχουν και στο παρελθόν επανεκλεγεί, οι οποίοι άσκησαν πιέσεις για τη λήψη μέτρων υπέρ των ατόμων με αναπηρία από το εκάστοτε αξίωμα που κατείχαν. Τα "Θέματα Αναπηρίας" επιχειρούν μια χαρτογράφηση των βασικών προβλημάτων στις διάφορες περιοχές της χώρας με οδηγούς και συνοδοιπόρους 12 εκλεγέντες σε νομαρχιακά και δημοτικά συμβούλια, οι οποίοι μιλούν για το πρόγραμμά τους, τις προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν, αλλά και την εμπειρία από την επαφή τους με τις τοπικές κοινωνίες.

Πρώτος σταθμός η Αθήνα, αλλά και ο Πειραιάς, οι δύο μεγάλες πόλεις του Νομού Αττικής, οι ελλείψεις των οποίων αναφορικά με την μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία είναι γνωστές

και αδιαμφισβήτητες. Ο κ. Γιώργος Καστρινάκης ήταν υποψήφιος στην Υπερνομαρχία Αθηνών - Πειραιώς όπου και εξελέγη τρίτος, λαμβάνοντας έτσι το αξίωμα του Αντινομάρχη Αθηνών. Έχοντας πίσω του πάνω από 20 χρόνια εμπειρίας από την ενασχόληση με τα κοινά επισημαίνει την ανάγκη να πάψουν πια να ασφυκτιούν οι νομαρχίες από την κεντρική εξουσία, ώστε να μπορούν να αναλάβουν πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία: *"Εκλέγομαι για τέταρτη τετραετία και ουδέποτε χρησιμοποίησα το πρόβλημά μου ψηφοθηρικά. Αντίθετα, το θέμα της αναπηρίας μου απλά μου δίνει το τεκμήριο καταλληλότητας και ευαισθησίας. Επιπλέον, ως μέλος της Εκτελεστικής Γραμματείας και του Γενικού Συμβουλίου της Ε.Σ.Α.μεΑ. για 9 χρόνια, έχω κατανοήσει ότι η καθημερινότητα του αναπηρικού κινήματος είναι από αρχής μέχρι τέλους μια πολιτική πράξη. Έγινα πιο διεκδικητικός, πιο πολιτικοποιημένος και συμμετείχα ενεργά σε όλα τα επίπεδα, διεκδικώντας ακόμα και το αξίωμα του βουλευτή. Επιμένω ιδιαίτερα στο θέμα της προσβασιμότητας. Θέλω να υπάρχουν γραφεία για τα άτομα με αναπηρία στη Νομαρχία Αθηνών, να ξέρει κάθε πολίτης με αναπηρία ότι υπάρχει μια υπηρεσία στελεχωμένη με το κατάλληλο προσωπικό για την ε-*

ξυπηρέτησή του, αλλά και ένα δίκτυο αλληλεγγύης με δυνατότητα διασύνδεσης όλων των φορέων που αναπτύσσουν δράσεις ανά δήμο, για την καλύτερη ενημέρωση του πολίτη".

Λίγο μακρύτερα, στην Ελευσίνα, η τοπική κοινωνία έδωσε ψήφο εμπιστοσύνης στα άτομα με αναπηρία, στηρίζοντας τον κ. Αντώνιο Βεντούρη, ο οποίος ανέλαβε Γραμματέας του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ελευσίνας, αλλά και Υπεύθυνος του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου. Όπως δήλωσε στα "Θέματα Αναπηρίας", οι ελλείψεις είναι τεράστιες. *"Η Ελευσίνα και η Ελλάδα γενικότερα δεν είναι παράδεισος ούτε για τα άτομα με αναπηρία, αλλά ούτε και για τους γέροντες ή τις γυναίκες με μωρά σε καρότσι. Ειδικά όμως για τα άτομα με αναπηρία, που πρέπει συχνά να επισκέπτονται γιατρούς το πρόβλημα είναι μεγάλο. Για παράδειγμα, στο Ι.Κ.Α. Ελευσίνας, που δέχεται κόσμο για τις Επιτροπές, δεν υπάρχει ούτε ανελκυστήρας, με αποτέλεσμα, η Επιτροπή να κατεβαίνει κάτω για να εξετάσει ένα άτομο. Ευτυχώς σαν περιοχή έχουμε το πλεονέκτημα ότι βρισκόμαστε πολύ κοντά στο Θριάσιο, το οποίο είναι προσβάσιμο και μπορεί άνετα και άμεσα να νοσηλευτεί ένα άτομο με αναπηρία εκεί. Το μόνο που μπορεί να κάνει ο Δήμος είναι ζητήσει*

εγγράφως από τις δημόσιες αρχές να φροντίσουν για τα ζητήματα προσβασιμότητας. Από κει και πέρα σε όλα τα νέα κτίρια τηρούνται οι απαραίτητες προδιαγραφές προσβασιμότητας, στα παλιά κτίρια υπάρχει πρόβλημα. Έχω ένα όραμα για την Ελευσίνα, μια περιοχή που αριθμεί 337 κινητικά αναπήρους, να κάνω την πόλη έναν παράδεισο προσβασιμότητας. Επιπλέον θέλω να αναπτύξω δράσεις και στην κοινωνική υπηρεσία του Δήμου, όπως με την αγορά ενός ειδικά διασκευασμένου λεωφορείου για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων των ατόμων με αναπηρία".

Στο Νομό Αχαΐας, παρά το γεγονός ότι η Πάτρα ήταν μία από τις Ολυμπιακές πόλεις το 2004, αλλά και Πολιτιστική Πρωτεύου-

σα το 2006, ελάχιστα έργα έγιναν όσον αφορά στην προσβασιμότητα, τα οποία να διευκολύνουν την καθημερινότητα των ατόμων με αναπηρία. Ο κ. **Γεράσιμος Φεσιάν**, ωστόσο, ο οποίος εκλέγεται για δεύτερη φορά Νομαρχιακός Σύμβουλος στην περιοχή και είναι μέλος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας, δηλώνει ότι η Νομαρχία είναι διατεθειμένη να διεκδικήσει όσο το δυνατόν περισσότερα για τα άτομα με αναπηρία. **"Αρκετές ιδέες για το σχέδιο δράσης μου τις έχω αδράξει από τις ετήσιες εκθέ-**

σεις που καταθέτει η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία. Επιθυμία μου είναι να δεσμοδετήσω την κατάθεση της Έκθεσης αυτής και στη Νομαρχία σε ετήσια βάση. Μια σημαντική προτεραιότητά μας είναι να δώσουμε έμφαση στην εξάλειψη του φαινομένου των αναπήρων - μαϊμού, αλλά και να γίνει η Νομαρχία προσβάσιμη στα άτομα με αναπηρία. Λόγω του ότι οι Νομαρχίες δεν έχουν το ίδιο φάσμα πόρων με τους Δήμους, και τα επιδόματα καθορίζονται βάσει του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, θέλουμε να παρέχουμε όσο το δυνατόν περισσότερες υπηρεσίες γίνεται".

Παρόμοια είναι η κατάσταση και στο Δήμο Πατρέων, όπου αναμφίβολα έχουν γίνει αρκετά θετικά βήμα-

τα στον τομέα των ατόμων με αναπηρία, δεν λείπουν όμως και τα πολλά άλυτα προβλήματα. Στην αχαϊκή πρωτεύουσα, ο κ. **Αντώνης Χαροκόπος**, ο οποίος εξελέγη δημοτικός σύμβουλος και ανέλαβε καθήκοντα βοηθού του Δημάρχου Πατρέων για ζητήματα αναπηρίας, επισημαίνει την ανάγκη συνεργασίας και σωστού προγραμματισμού:

"Στηριζόμενος στους στόχους μου έδωσα έναν αξιοπρεπέστατο αγώνα, σεβόμενος πρώτα απ' όλα τον εαυτό μου κι έπειτα όλους τους συνυποψηφίους μου και γενικά τους συμπολί-

τες μου. Με ιεράρχηση και σωστό προγραμματισμό θα συμβάλλω κι εγώ ώστε η δημοτική αρχή ν' ασχοληθεί με σεβασμό, ισότητα και προτεραιότητα με τα καυτά προβλήματα των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους. Πιστεύω ακράδαντα στη συνεργασία, την ομαδική δουλειά βήμα - βήμα και κυρίως ότι μέσω της διεκδίκησης - έγκρισης από τον Δήμο ειδικού κονδυλίου για τον τομέα των ατόμων με αναπηρία, μπορούν να επιλυθούν αν όχι όλα, ίσως τα πιο πολλά προβλήματα όπως η μετακίνηση, η προσβασιμότητα, αλλά και να υλοποιηθούν πολλά προγράμματα υποστήριξης".

Στη Χαλκίδα, τα άτομα με αναπηρία δεν κυκλοφορούν συχνά, λόγω

του μεγάλου ελλείμματος υποδομών. Ο κ. **Παναγιώτης Γρηγορίου**, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Χαλκιδαιών, μιλώντας στα "Θέματα Αναπηρίας", έκανε λόγο για θετική αντιμετώπιση της υποψηφιότητάς του: **"Λόγω της εργασίας μου, βρίσκομαι σε διαρκή και καθημερινή επαφή με τον κόσμο, οπότε η αντιμετώπιση της υποψηφιότητάς μου ήταν πιο θετική απ' όσο κι εγώ ο ίδιος περίμενα. Κακά τα ψέματα, η πόλη της Χαλκίδας είναι μια μικρή πόλη, χωρίς τις κατάλληλες υποδομές. Λόγω έλλειψης παιδείας, κάποιοι δημιουργούν "προβλήματα" και αυτός είναι και ο λόγος που θέλησα να είμαι υποψήφιος. Εκδέτοντας**

τον εαυτό μου, θέλω να βοηθήσω τον κόσμο να εξοικειωθεί με τα άτομα με αναπηρία. Θα εστιάσω τη δράση μου στις υποδομές. Γίνονται προσπάθειες, όμως δεν είναι αρκετές. Πρέπει να μπορεί ο οποιοσδήποτε να εξυπηρετείται άνετα στις δημόσιες υπηρεσίες. Βοηθώντας εμένα τον ίδιο, βοηθώ αυτομάτως και άλλους ανθρώπους γύρω μου. Επιπλέον, όσον αφορά στις οικογένειες των ατόμων με αναπηρία που αντιμετωπίζουν μεγάλα οικονομικά προβλήματα, το ζητούμενο είναι όσοι μπορούν να εργαστούν να το κάνουν και πάνω απ' όλα να λειτουργήσουν σωστά οι νόμοι που αφορούν προσλήψεις. Φταίμε κι εμείς τα ίδια τα άτομα με αναπηρία. Δεν πρέπει να επαναπαυόμαστε και να χρυσώνουμε διαρκώς το χάπι".

Σημαντικές ελλείψεις σε κατάλληλο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό,

αλλά και στον τομέα της προσβασιμότητας παρουσιάζει ο Νομός Βοιωτίας. Η Νομαρχιακή Σύμβουλος Βοιωτίας κ. Βάσω Λάσπη, που αναπτύσσει επί πολλά συναπτά έτη δράση υπέρ των ατόμων με αναπηρία

στην περιοχή, κάνει λόγο για ευαισθητοποίηση των κατοίκων της περιοχής τα τελευταία χρόνια αναφορικά με τα ζητήματα της αναπηρίας. "Ο κόσμος έχει κουραστεί από όλους εκείνους που ασχολούνται μόνο με το πολιτικό κομμάτι. Η συμμετοχή μου στα κοινά αντιμετωπίστηκε θετικά διότι οι πολίτες βρήκαν ανταπόκριση και αμεσότητα στην επίλυση των προβλημάτων τους. Με είδαν σαν δικό τους άνθρωπο και αυτό το οφείλω στη συμμετοχή μου στο αναπηρικό κίνημα. Όσον αφορά στην προσβασιμότητα, δεν υπάρχουν υποδομές. Με εξαίρεση δύο νοσοκομεία, όλες οι άλλες υπηρεσίες δεν είναι προσβάσιμες, ενώ υπάρχει και έλλειμμα προσωπικού στην πρόνοια. Δεν υπάρχει ψυχίατρος, με αποτέλεσμα οι άνθρωποι να πηγαίνουν στην Αθήνα και την Άμφισσα. Το προσδοκώμενο είναι η ανάδειξη των προβλημάτων των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους με αμεσότητα στην επικοινωνία και όχι με ευκολόγια. Δεν κάνω εκπώσεις, ούτε διαπραγματεύομαι την αναπηρία. Θέλω ένα Νομό ευέλικτο και προσβάσιμο, που παρέχει υπηρεσίες σ' όλες τις ευπαθείς ομάδες. Αν το Υπουργείο Εσωτερικών στηρίξει με προσωπικό, τότε θα έχουμε αποτέλεσμα".

12 εκλεγέντες με αναπηρία

25 συναπτά έτη συμπληρώνει ο κ. Ελευθέριος Φλούδας,

Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Αθαμανίας στο Νομό Άρτας, έχοντας διατελέσει και Δημοτικός Σύμβουλος. Τα σημαντικότερα προβλήματα στην περιοχή, όπου οι πολίτες βλέπουν θετικά την αναπηρία χάρη και στην έντονη δραστηριοποίηση του Συλλόγου Ατόμων με Αναπηρία Νομού Άρτας, εντοπίζονται στις κτιριακές και οδικές υποδομές. "Υπάρχουν μεγάλες ελλείψεις στις οδικές προσβάσεις, αλλά και όσον αφορά στα κτίρια. Ακόμα και τα σχολεία και οι ναοί δεν είναι προσβάσιμοι. Θα εστιάσω στη βελτίωση των κοινωνικών παροχών από το Δήμο. Πρέπει να συνεχιστεί η χρηματοδότηση προγραμμάτων από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους και να πάψει η όποια προκατάληψη με εκδηλώσεις που θα ενημερώσουν τον κόσμο, αναδεικνύοντας τα ζητήματα της αναπηρίας. Θέλουμε να παρέμβουμε σε όλες τις δύσκολες περιπτώσεις οικογενειών ατόμων με αναπηρία, πρέπει όμως να αλλάξουν οι παρεχόμενοι στο Δήμο πόροι. Ο Δήμος συνεργάζεται στην πράξη, σε όλα τα επίπεδα με το

αναπηρικό κίνημα, χρειάζεται όμως πολλή δουλειά ακόμα".

Και στη Βόρειο Ελλάδα υπάρχει χώρος για πολλές βελτιώσεις όσον αφορά στην καθημερινή διαβίωση των ατόμων με αναπηρία, δεδομένου ότι την κατάσταση, ιδίως κατά την χειμερινή περίοδο, δυσχεραίνουν ακόμα περισσότερο οι χαμηλές θερμοκρασίες και οι καιρικές συνθήκες εν γένει.

Θετικά διακείμενη στα άτομα με αναπηρία είναι η κοινωνία του Κιλκίς, όπως τονίζει στα "Θέματα Αναπηρίας" ο κ. Νίκος Α-

Βραμίδης, μέλος της 2ης Νομαρχιακής Επιτροπής για την Υγεία και την Πρόνοια του Νομού Κιλκίς, γεγονός που αποδεικνύεται από την εκλογή όλων των υποψηφίων, οι οποίοι έχουν θέση στο Δημοτικό Συμβούλιο. "Το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στους Δήμους και έχει να κάνει με την προσβασιμότητα. Σε δύο χρόνια η Νομαρχία θα μετακομίσει σε νέο κτίριο που θα πληροί όλες τις προδιαγραφές προσβασιμότητας, αλλά ακόμα και τώρα έχει προβλέψει. Η έκταση του Κιλκίς είναι μεγάλη. Είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα ειδικό σχολείο στην περιοχή της Γουμένισσας, καθώς και να δοθεί προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία με τη βοήθεια ενός ταξί που με την βοήθεια της Νομαρχίας θα εξυπηρετεί όλο το Νομό".

Επόμενη στάση, Ξάνθη. Ο κ. Κωνσταντίνος Αμοιρίδης, έχοντας μια πρότερη εμπειρία από τα κοινά, εξε-

λέγη Νομαρχιακός Σύμβουλος στη Νομαρχία Ξάνθης (1998-2002), ως βασικό στόχο θέτει τη δημιουργία όλων των κατάλληλων υποδομών για τα άτομα με αναπηρία και τις κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες του πληθυσμού. "Όταν τα άτομα με αναπηρία παίρνουν πρωτοβουλίες και συμμετέχουν ενεργά, αυτό εκτιμάται. Έχουμε ξεκινήσει ένα πιλοτικό πρόγραμμα για την προσβασιμότητα στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Η λογική μας είναι ότι όπου μπορεί να κινηθεί ένα άτομο με αναπηρία, κινείται αυτομάτως και οποιοσδήποτε άλλος καλύτερα. Και βέβαια έχουμε να αντιμετωπίσουμε σημαντικές ελλείψεις και στα μέσα μαζικής μεταφοράς, αφού δεν υπάρχουν ειδικά διαμορφωμένα οχήματα εκτός από ένα του Συλλόγου. Θέλουμε να πετύχουμε τη δημιουργία αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας υπό την επίβλεψη της Νομαρχίας που θα παρέχει βοήθεια στα άτομα με αναπηρία στο σπίτι, ολοκληρωμένη φροντίδα με νοσηλευτές, ακόμα και τις βραδινές ώρες. Επίσης, θέλουμε να διευκολύνουμε τις καλοκαιρινές διακοπές των ατόμων με αναπηρία, με μια κατασκήνωση σε μια παραλία με όλες τις απαραίτητες υποδομές. Και φυσικά δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στην προσβασιμότητα".

Κι ενώ τα ελληνικά νησιά είναι ο παράδεισος Ελλήνων και ξένων τουριστών για τις καλοκαιρινές διακοπές, οι

μόνιμοι κάτοικοί τους, και ιδίως τα άτομα με αναπηρία βιώνουν καθημερινά τον εφιάλτη της έλλειψης ειδικής μέριμνας. Στην Κέρκυρα, όπως και γενικότερα στην επαρχία, σύμφωνα με τον κ. Σπύρο Ζουμπουλίδη, Δημοτικό Σύμβουλο Δήμου Κερκυραίων, Ανπληρωτή Δημάρχου και Αντιδήμαρχο Κοινωνικών Υποθέσεων, Παιδείας και Αθλητισμού υπάρχει έλλειψη εννημέρωσης για την αναπηρία: "Το μεγαλύτερο έλλειμμα είναι στις υπηρεσίες κοινωνικής υποστήριξης. Ο Δήμος δεν είχε καν σαν προτεραιότητα την κοινωνική πολιτική. 10 χρόνια εκκρεμεί η ίδρυση Κέντρου Κοινωνικής Υποστήριξης. Στόχος μου είναι η δημιουργία ενός Δικτύου Κοινωνικής Υποστήριξης για όλες τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και τα άτομα με αναπηρία. Στο πλαίσιο αυτό έχουμε δημιουργήσει το Ινστιτούτο Κοινωνικής Υποστήριξης των Κερκυραίων ΔΗΗΚΕΟΜΑ. Θα αξιοποιήσουμε ευρωπαϊκά προγράμματα για νέες δομές, αλλά και υπάρχουσες που δεν λειτουργούν. Θέλουμε να υποστηρίξουμε όλες τις ευπαθείς ομάδες. Ήδη έχουμε αρχίσει στενή συνεργασία και υποστηρίζουμε τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις της Κέρκυρας, που καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό το έλλειμμα της Πολιτείας".

Στο Δήμο Χανίων, η κα. Αμαλία Μπασιά, που εξελέγη για δεύτερη τετραετία Δημοτική

Σύμβουλος Χανίων και έχει διατελέσει δύο τετραετίες Νομαρχιακή Σύμβουλος Χανίων, απολαμβάνει πλήρεις στήριξης από φορείς της πόλης, αλλά και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην προσπάθειά της να επιτύχει όσο το δυνατόν ευνοϊκότερες και καλύτερες συνθήκες διαβίωσης για τα άτομα με αναπηρία. *"Αν είσαι σοβαρός και κάνεις σωστά τη δουλειά σου, η τοπική κοινωνία σε εκτιμά. Όλα είναι αλληλοεξαρτώμενα. Το να συμμετέχει ενεργά ένα άτομο με αναπηρία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένα πολύ καλό εργαλείο για να επιτύχεις πράγματα, ενώ προβάλλοντας την αναπηρία, δίνεις βήμα και κουράγιο στα άτομα αυτά. Η προηγούμενη δημοτική αρχή είχε κάνει πολλές μελέτες για ανάπλαση, άλλαξαν δρόμοι και πεζοδρόμια, μπήκαν προστατευτικά κάγκελα, ράμπες σε όλους τους νέους δρόμους. Υπάρχει όμως πρόβλημα σε κάποιους παλιούς που πρέπει να λυθεί. Επίσης χρειάζεται καλύτερη αστυνόμευση στις θέσεις στάθμευσης των ατόμων με αναπηρία και καλύτερη ευαισθητοποίηση και ενημέρωση*

των πολιτών. Προσπαθούμε επίσης να μπουρ ράμπες σε όλα τα σχολεία, τα κέντρα διασκέδασης, τις δημόσιες υπηρεσίες, τα δικαστήρια, αλλά να υπάρχει κι ένα δελτίο ειδήσεων στη νοηματική γλώσσα. Επιπλέον, θα εστιάσω σε απαλλαγές των ατόμων με αναπηρία χαμηλού εισοδήματος από δημοτικά τέλη, ενώ έχω καταφέρει ήδη να έχουν τα άτομα με αναπηρία εκπτώσεις σε ακτοπολιτικά εισιτήρια αλλά και σε πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου".

Για τρίτη θητεία, στην πρώτη τριάδα εξέλεγη στο Δήμο Ιεράπετρας ο κ. Γιώργος Σουρ-

γιαδάκης, ο οποίος χρηματίζει μέλος της Δημοκρατικής Επιτροπής του Δήμου και εντεταλμένος Σύμβουλος στον Τομέα Κοινωνικών Υποθέσεων και κάνει λόγο για κοινωνική αγνώριση μέσα από την τοπική δράση. *"Είναι απαραίτητη η τακτική επιχορήγηση των φορέων μας, κάτι το οποίο τονίζουμε συνεχώς, ώστε να μπορούν να δράσουν ανεμπόδιστα, χωρίς το άγχος της επιβίωσης. Χρειάζεται οργάνωση και υποστηρικτικές δομές, που μεταφράζονται σε κόστος. Κοντεύουμε να γίνουμε γραφικοί μιλώντας συνέχεια για την*

προσβασιμότητα. Ράμπες μπορεί να γίνονται, μπορεί όχι με τις κατάλληλες προδιαγραφές, αλλά και μόνο το γεγονός αυτό είναι ένα πρώτο θετικό βήμα. Οι δράσεις του Δήμου πρέπει να έχουν ενιαίο σχεδιασμό. Πρέπει να αναπτυχθούν δράσεις για την ανακούφιση των οικογενειών των ατόμων με αναπηρία και των λοιπών ευπαθών ομάδων του πληθυσμού. Αποφάσεις υποστηρικτικές είναι αναγκαίες. Αυτή πρέπει να είναι η μέριμνα όλων των Δήμων και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Η κοινωνική πολιτική αρχίζει και μπαίνει στο σχεδιασμό, γίνεται συνείδηση έστω και αργά. Κάλλιο αργά, παρά ποτέ".

Με την αισιοδοξία ότι στις μελλοντικές εκλογικές αναμετρήσεις είτε σε τοπικό, είτε σε περιφερειακό, είτε σε εθνικό επίπεδο, θα εκλέγονται όλο και περισσότεροι υποψήφιοι με αναπηρία για να υπηρετήσουν και να εκπροσωπήσουν όλους τους Έλληνες με αναπηρία, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία ευχαριστεί θερμά όλους τους πολίτες που στήριξαν με την ψήφο τους τη συμμετοχή ατόμων με αναπηρία ή γονιών ατόμων με αναπηρία στα κέντρα λήψης αποφάσεων και παραμένει πάντα στο πλευρό των εκλεγέντων, στους οποίους εύχεται καλή επιτυχία στο νέο τους ξεκίνημα.

12 εκλεγέντες με αναπηρία

SPOT JWT

Υγεία. Έργο ευθύνης.

Δίνουμε ζωή στην ελπίδα.

Για μας υγεία σημαίνει φροντίδα και ευαισθησία, δύναμη και ελπίδα. Σημαίνει ένα καλύτερο αύριο. Σημαίνει έργο ευθύνης. Γι' αυτό στηρίζουμε του αγώνα κατά των ναρκωτικών και του καρκίνου, ενισχύουμε την έρευνα για την επιστημονική πρόοδο, και βοηθάμε όσους έχουν ανάγκη.

...για ένα μέλλον πιο ανθρώπινο, πιο αισιόδοξο, πιο ευτυχισμένο.

Γιατί το πιο όμορφο παιχνίδι, είναι η ζωή!

ORAP
Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης

Η υποχρέωση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της νέας προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013 για μη διάκριση και προσβασιμότητα

του **Δημήτρη Λογαρά**
στελέχους της Εθνικής
Συνομοσπονδίας
Ατόμων με Αναπηρία

Η 3η Δεκέμβρη κάθε έτους έχει καθιερωθεί από τη Βουλή των Ελλήνων, σύμφωνα με τον Νόμο 2430/1996, ως Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία. Ο Νόμος αυτός αναγνώρισε την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία ως την τρίτοβάθμια οργάνωση εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία και θεσμοθέτησε ουσιαστικά τη θέση της ως Κοινωνικού Εταίρου της ελληνικής Πολιτείας σε θέματα αναπηρίας. Με την ιδιότητα του Κοινωνικού Εταίρου, και όπως ορίζει ο προαναφερθείς Νόμος, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία συντάσσει, την 3η Δεκέμβρη κάθε έτους, "Έκθεση αναφερόμενη στην εν γένει αντιμετώπιση των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία". Η Έκθεση της Συνομοσπονδίας για την 3η Δεκέμβρη 2006, είχε ως θέμα: "Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) ως εργαλείο για την προώθηση της εξίσωσης των ευκαιριών και την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην ελληνική κοινωνία - Κείμενο Αναφοράς για τον τρόπο διασφάλισης της οριζόντιας ένταξης της αρχής της μη διάκρισης και του κριτηρίου της προσβασιμότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα της προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013".

Έναυσμα για την επιλογή αυτού του θέματος αποτέλεσε, στο πλαίσιο της αναθεώρησης της Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), η θέσπιση του νέου, ιδιαίτερα ευνοϊκού για τα άτομα με αναπηρία, κανονιστικού πλαισίου των Ταμείων της Ε.Ε. για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013, και δη του Άρθρου 16 "Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση" του Γενικού Κανονισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων - δηλαδή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής.

Βάσει αυτού του Άρθρου - σε αντίθεση με το κανονιστικό πλαίσιο των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων 1994 - 1999 (Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης) και 2000 - 2006 (Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης) - η οριζόντια ένταξη του κριτηρίου της προσβασιμότητας και της αρχής της μη διάκρισης σε όλα τα στάδια υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013 - το οποίο αποτελεί συνέχεια των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης - καθώς επίσης και της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία, κατά τα διάφορα στάδια υλοποίησης, στα

Η Έκθεση της ΕΣΑμεΑ για την 3η Δεκέμβρη 2006

Ταμεία της Ε.Ε., είναι πλέον υποχρεωτική.

Δεδομένου ότι το νέο ευρωπαϊκό κεκτημένο για τα άτομα με αναπηρία, το Άρθρο 16, αλλά και ότι προδιαγράφει ο Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για αυτήν την πληθυσμιακή ομάδα - στον οποίο υπάρχουν πολλές και σημαντικές αναφορές - είναι το αποτέλεσμα της διετούς (2004 - 2006) διαπραγματεύσεως του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (European Disability Forum) - της μεγαλύτερης οργάνωσης εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία σε ευρωπαϊκό επίπεδο - με τα αρμόδια θεσμικά όργανα της Ε.Ε., στην Έκθεση δεν θα μπορούσε να μην έχει συμπεριληφθεί υποκεφάλαιο που να αναφέρεται σε αυτήν την πολύτιμη προσπάθεια, ωφελούμενοι της οποίας θα είναι 50 εκατομμύρια πολίτες με αναπηρία της διευρυμένης Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σκοπός της Έκθεσης είναι να γνωστοποιήσει στην ελληνική Πολιτεία, στο πλαίσιο εφαρμογής της νέας προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013, την υποχρέωσή της απέναντι στα άτομα με αναπηρία και παράλληλα να προτείνει τρόπους βέλτιστης εφαρμογής του νέου κανονιστικού πλαισίου, προκειμένου αυτή η πληθυσμιακή ομάδα να αποκομίσει το μέγιστο δυνατό όφελος και από εκείνες τις δράσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της νέας προγραμματικής περιόδου που θα υλοποιηθούν προς όφελος του γενικού πληθυσμού.

Η Έκθεση φιλοδοξεί να λειτουργήσει σε πολλαπλό επίπεδο και πιο συγκεκριμένα:

- Ως ένας Οδηγός, μέσω του οποίου τα άτομα με αναπηρία και οι εκπρόσωποί τους σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, μερικοί εκ των οποίων θα συμμετέχουν και στις Επιτροπές Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2007 - 2013, μπορούν να ενημερωθούν για τη διάδρωση του ΕΣΠΑ, το νέο κανονιστικό του πλαίσιο όσον αφορά στα άτομα με αναπηρία, και να κατανόησουν σε βάθος το πεδίο εφαρμογής του και τα δικαιώματα που αυτό τους παρέχει ώστε να είναι πιο αποτελεσματικοί στις διεκδικήσεις τους.
- Ως ένα Εγχειρίδιο, για εκείνα τα στελέχη που σε κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο εμπλέκονται στο σχεδιασμό, στην εφαρμογή, στην παρακολούθηση και στην αξιολόγηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013, μέσω του οποίου δίνονται σαφείς κατευθύνσεις για τον τρόπο με τον οποίο η αρχή της μη διάκρισης και το κριτήριο της προσβασιμότητας μπορεί να ενσωματωθεί οριζόντια στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ και επιπρόσθετα πως αυτό το υποχρεωτικό πλέον κριτήριο, ζωτικής σημασίας για τα άτομα με αναπηρία - δεδομένου ότι η προσβασιμότητα αποτελεί το 'κλειδί' για την εξάλειψη των διακρίσεων που υφίστανται, μπορεί να εξειδι-

κευτεί στις 5 Θεματικές Προτεραιότητες - αλλά και στους 18 Γενικούς Στόχους - του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Οκτώβριος 2006), οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις στρατηγικές επιλογές για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος της χώρας. Επιπλέον, στην Έκθεση έχει συμπεριληφθεί ένα ιδιαίτερα χρήσιμο παράρτημα με ενδεικτικές προτάσεις εξειδίκευσης της προσβασιμότητας ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

- Ως ένα Κείμενο Πολιτικής, που απευθύνεται στους εκπροσώπους του αναπηρικού κινήματος, σε όσους συμμετέχουν στο σχεδιασμό πολιτικών και στη λήψη αποφάσεων με στόχο τη βελτίωση της θέσης των ατόμων με αναπηρία στην ελληνική κοινωνία. Η Έκθεση με φόντο την κοινωνική προσέγγιση της αναπηρίας - σύμφωνα με την οποία τα προβλήματα που συνοδεύουν την αναπηρία δεν απορρέουν από αυτή καθ' αυτή, αλλά οφείλονται στον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία την αντιμετωπίζει, καταστρατηγώντας τα ανθρωπίνια δικαιώματα των ίδιων των ατόμων με αναπηρία - πραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο οι ευρωπαϊκοί και εθνικοί πόροι που θα επενδυθούν μέσω του ΕΣΠΑ 2007 - 2013 στη χώρα μας μπορούν να αξιοποιηθούν από την ελληνική Πολιτεία ώστε να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες για την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία, συμβάλ-

λοντας στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Η Έκθεση όμως απευθύνεται και σε κάθε αναγνώστη που επιθυμεί να έρθει σε επαφή με τα ζητήματα αναπηρίας.

Στην Έκθεση αξιοποιείται η εμπειρία και τεχνογνωσία που απέκτησε η Συνομοσπονδία από την παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης, και δη του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, στο οποίο εκπρόσωποι της συμμετείχαν και εξακολουθούν να συμμετέχουν ως μέλη με δικαίωμα ψήφου στις Επιτροπές Παρακολούθησης των 7 εκ των 11 Τομεακών και του συνόλου των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και παρουσιάζονται εν συντομία μερικές από τις πιο σημαντικές διαπιστώσεις της. Επιπρόσθετα, αξιοποιούνται οι προτάσεις που η Συνομοσπονδία υπέβαλε κατά τη διάρκεια της συμμετοχής της, από τον Ιούνιο του 2004, στην ευρεία διαβούλευση που έλαβε χώρα για την κατάρτιση του ΕΣΠΑ και των Επιχειρησιακών του Προγραμμάτων και γίνεται αναφορά στα πρώτα αποτελέσματα από τις διεκδικήσεις του αναπηρικού κινήματος στο πλαίσιο αυτής της διαβούλευσης, δηλαδή στη συγκρότηση στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών "Τεχνικής Επιτροπής για την ένταξη του κριτηρί-

ου της προσβασιμότητας των ΑμεΑ και της αρχής της μη διάκρισης στο ΕΣΠΑ 2007 - 2013" και στην εκπόνηση σχετικής μελέτης.

Προκειμένου το ΕΣΠΑ να αποτελέσει ένα εργαλείο για την προώθηση της εξίσωσης των ευκαιριών και την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην ελληνική κοινωνία και κατ'επέκταση να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή, πέραν της οριζόντιας ένταξης της διάστασης της αναπηρίας, μέσω της οριζόντιας ενσωμάτωσης του κριτηρίου της προσβασιμότητας και της αρχής της μη διάκρισης στα Επιχειρησιακά του Προγράμματα, απαραίτητη είναι - σύμφωνα με τον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου - και η υλοποίηση στοχευμένων δράσεων. Όπως αναφέρεται στην Έκθεση, η υλοποίηση δράσεων που θα απευθύνονται αποκλειστικά στα άτομα με αναπηρία είναι απαραίτητη λόγω της ιδιαίτερα άνισης μεταχείρισης που υφίστανται, της μεγάλης ανομοιογένειας που παρουσιάζουν σαν ομάδα (ανάλογα με την κατηγορία και τη βαρύτητα της αναπηρίας) και της ύπαρξης ιδιαίτερα ευάλωτων ομάδων με αναπηρία στον αποκλεισμό, όπως για π.χ. είναι τα άτομα με αναπηρία που υφίστανται πολλαπλή διάκριση (γυναίκες με αναπηρία, μετανάστες με αναπηρία κλπ), τα άτομα με βαριές αναπηρίες και πολλα-

πλές ανάγκες εξάρτησης, τα άτομα που διαβιούν σε ιδρύματα κτλ.

Επιπρόσθετα, η υποχρέωση της ελληνικής Πολιτείας να διασφαλίσει τη συμμετοχή των ίδιων των ατόμων με αναπηρία στο σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δράσεων της νέας προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013 εκφράζεται με σαφή και τεκμηριωμένο τρόπο. Σε αυτό το πλαίσιο, ως ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η ανάγκη αναβάθμισης του ρόλου της Συνομοσπονδίας ως δομής ελέγχου και πιστοποίησης της προσβασιμότητας και παροχής της δυνατότητας υλοποίησης δράσεων από αυτήν και τους φορείς μέλη αυτής.

Εν κατακλείδι, η Συνομοσπονδία με την Έκθεσή της για την 3η Δεκέμβρη 2006 θα λέγαμε ότι προτείνει, βάσει των δικαιωμάτων που παρέχει το νέο κανονιστικό πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ε.Ε. στα άτομα με αναπηρία, να αξιοποιηθεί με τέτοιο τρόπο το ΕΣΠΑ από την ελληνική Πολιτεία προκειμένου να αποτελέσει ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία.

Το πλήρες κείμενο της Έκθεσης βρίσκεται αναρτημένο στην παρακάτω ιστοσελίδα της Συνομοσπονδίας: www.esaed.gr

Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

1997-2007: Δέκα χρόνια αγώνα για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

της **Carlotta Besozzi**

Διευθύντριας του

Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία

Το 1997, ευρωπαϊκές και εθνικές οργανώσεις ατόμων με αναπηρία, αλλά και οικογένειες ατόμων με αναπηρία που αδυνατούσαν να αυτό-εκπροσωπηθούν, ένωσαν τις δυνάμεις τους και δημιούργησαν το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία. Το Φόρουμ συνιστά μια ανεξάρτητη και μοναδική πλατφόρμα στην Ευρώπη, με ενεργό συμμετοχή στους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα κέντρα λήψης αποφάσεων, που επιδιώκει την υπεράσπιση και προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Φιλοδοξία και αυτοσκοπός είναι η συμπερίληψη της διάστασης της αναπηρίας στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, δεδομένου ότι κάθε α-

πόφαση και πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει άμεσο αντίκτυπο στην καθημερινή ζωή όλων των ευρωπαίων πολιτών με αναπηρία, σε όλα τα επίπεδα.

Μια δεκαετία έχει ήδη περάσει από την έναρξη του αγώνα του Φόρουμ και κοιτώντας πίσω στο χρόνο, τόσο τα άτομα με αναπηρία όσο και οι οικογένειες αυτών μπορούν να νιώθουν υπερήφανοι για τη συμβολή τους στην περαιτέρω πρόοδο και εξέλιξη των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, βασικός και πρωτεύων στόχος παραμένει η εντατικοποίηση της άσκησης πίεσης για την ενδυνάμωση και μετε-

ξέλιξη της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων, μέχρις ότου γίνει πραγματικότητα η πλήρης ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία. Γιατί η αναπηρία είναι ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι ζήτημα που μας αφορά όλους.

Η πρώτη μεγάλη επιτυχία για το Φόρουμ το 1997, που άνοιξε το δρόμο και δημιούργησε το κατάλληλο έδαφος για την άφιξη μιας νέας εποχής για τα άτομα με αναπηρία της Ευρώπης, δεν είναι άλλη από την υιοθέτηση του Άρθρου 13 κατά των διακρίσεων της Συνθήκης του Άμστερνταμ, που συνακόλουθα αποτελεί και την πρώτη επίσημη αναφορά στην αναπηρία στη Συνθήκη της Ευ-

ρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για ένα επίτευγμα που έθεσε τις βάσεις για μια ευρωπαϊκή νομοθεσία κατά των διακρίσεων που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία και κατέστησε την Ευρωπαϊκή Ένωση υπεύθυνη να εργαστεί προς αυτή την κατεύθυνση.

Δέκα χρόνια σκληρής και εντατικής δουλειάς σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, με το Φόρουμ να πρωτοστατεί σε αμέτρητες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες και νομοθετικές αποφάσεις, άλλαξαν και θα συνεχίσουν να αλλάζουν άρδην τις ζωές εκατομμυρίων ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη. Ενδεικτικά:

- Όλο και περισσότερες πόλεις της Ευρώπης προσφέρουν προσβάσιμα μέσα μεταφοράς σε άτομα με κινητικές δυσκολίες, συμβάλλοντας στην αυτονομία τους,
- Οι εργοδότες υποχρεούνται στο πλαίσιο των ίσων ευκαιριών να απασχολούν άτομα με αναπηρία, διαμορφώνοντας ανάλογα το εργασιακό περιβάλλον τους,
- Οι ιστοσελίδες στο διαδίκτυο γίνονται προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία,
- Οι ανελκυστήρες πληρούν όλες τις απαραίτητες προδιαγραφές,
- Οι τεχνολογίες της επικοινωνίας και της πληροφορίας γίνονται φιλικές προς τα άτομα με προβλήματα όρασης,
- Το ευρώ είναι το πλέον προσβάσιμο νόμισμα στην ιστορία της Ευρώπης,

- Τα άτομα με αναπηρία δικαιούνται πλήρη και ποιοτική εξυπηρέτηση και βοήθεια στα αεροπορικά τους ταξίδια,
- Το 35% της χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τοπικά και περιφερειακά, θα πρέπει να σέβεται τις αρχές της μη διακριτικής μεταχείρισης και της πλήρους προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία,
- Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, που προωθήθηκε δυναμικά από το Φόρουμ και ψηφίστηκε το Δεκέμβριο του 2006 από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, αποτελεί το πρώτο διεθνές νομοθετικό εργαλείο με πεδίο εφαρμογής την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη - μέλη της.

2007 και στο εξής: Άμεση κινητοποίηση για την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία

Το 2007, στο πλαίσιο εφαρμογής και του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, επιτάσσει εντατικοποίηση των αγώνων του αναπηρικού κινήματος, τόσο σε εθνικό, όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο για τη διασφάλιση και προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα, όπως και κάθε άλλος Ευρωπαίος πολίτης, στην αναγνώριση απέναντι στο νόμο.

Στην κατεύθυνση που έχουν χαράξει τα υπάρχοντα Διεθνή Όργανα για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, πρέπει να μπορούν τα άτομα με αναπηρία να απολαμβάνουν **ισότιμη νομική προστασία** σε όλους τους τομείς της ζωής τους, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος στην ιδιοκτησία, τη διαχείριση των προσωπικών τους πόρων, να λαμβάνουν αποφάσεις και να κάνουν επιλογές που επηρεάζουν τη ζωή τους και τη συμμετοχή τους στην κοινωνία.

Τα παιδιά και οι ενήλικες με αναπηρία πρέπει να έχουν **ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση**. Συγκεκριμένα, έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν εκπαίδευση ανάλογη με τις ιδιαιτερότητες που μπορεί να προκαλεί η αναπηρία, σ' ένα πλαίσιο που δεν τα αποκλείει και αντίθετα προσφέρει τη δυνατότητα επιλογής αναφορικά με τις εκπαιδευτικές ανάγκες ή επιθυμίες.

Το ίδιο πρέπει να ισχύσει και στον τομέα της απασχόλησης. Όπως όλοι οι πολίτες, έτσι και τα άτομα με αναπηρία πρέπει να απολαμβάνουν τα οφέλη της **ισότιμης αντιμετώπισης κατά την αναζήτηση εργασίας**. Πρέπει να έχουν ίσους μισθούς και δικαιώματα στην επαγγελματική ανέλιξη, ενώ οι εργοδότες οφείλουν να διαμορφώνουν τους χώρους εργασίας ανάλογα με τις ανάγκες των εργαζομένων με αναπηρία.

Στο ίδιο μήκος κύματος, τα ά-

τομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα στην **κοινωνική προστασία και την κοινωνική ασφάλεια**. Είναι αδήριτη ανάγκη η άρση των εμποδίων στα συστήματα κοινωνικής προστασίας, ώστε να δύνανται τα άτομα με αναπηρία να ζήσουν σε μια άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να σπουδάσουν, να εργαστούν να δημιουργήσουν οικογένεια.

Επιπλέον, επιβάλλεται να επιτευχθεί της **αυτόνομης διαβίωσης** των ατόμων με αναπηρία. Τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα στη λήψη αποφάσεων για τα προσωπικά τους ζητήματα, στην ανεξαρτησία και την ισότιμη συμμετοχή (π.χ. δικαίωμα στην προσωπική βοήθεια). Οι δε οικογένειες πρέπει να φέρουν την αναγνώριση του ζωτικού τους ρόλου στην επιλογές της ζωής, εκπαίδευσης και κοινωνικής συμμετοχής των παιδιών με αναπηρία και των ατόμων με πολλαπλές ανάγκες εξάρτησης, που αδυνατούν να εκπροσωπήσουν τον εαυτό τους.

Εξέχουσα θέση στην ατζέντα των δράσεων του αναπηρικού κινήματος κατέχει και η **προσβασιμότητα του τομέα της υγείας** και της μακροχρόνιας φροντίδας. Όλα τα άτομα με σωματική ή νοητική αναπηρία, πρέπει να έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε ποιοτικές μεν, φθηνές δε και αποτελεσματικές υπηρεσίες υγείας, επαρκώς εξατομικευμένες, που θα επιτρέπουν την έγκαιρη διάγνωση, παρέμβαση και αποκατάσταση, αλλά και την παροχή

της δυνατότητας περαιτέρω εξέλιξης.

Τα άτομα με αναπηρία πρέπει να αντιμετωπίζονται και ως ισότιμοι καταναλωτές, με **ισότιμη δυνατότητα πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες**. Όπως όλοι οι καταναλωτές, πρέπει να μπορούν να επιλέξουν από μια ευρεία γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί με την υιοθέτηση κατάλληλων νομοθετικών μέτρων, τα οποία θα διασφαλίζουν το σχεδιασμό και την κυκλοφορία αγαθών πλήρως προσβάσιμων, στο πλαίσιο της αρχής του "σχεδιασμού για όλους". Και φυσικά, δεν πρέπει να παραλείπεται η αναφορά στην ανάγκη σχεδιασμού των μέσων μαζικής μεταφοράς βάσει των αναγκών των ατόμων με αναπηρία, που έχουν δικαίωμα να ταξιδεύουν ανεμπόδιστα και ανεξάρτητα προς κάθε προορισμό και με κάθε δυνατό μέσο.

Τέλος, οι δράσεις του αναπηρικού κινήματος εστιάζουν με ιδιαίτερη έμφαση στην **εξάλειψη των διακριτικών και στερεοτυπικών συμπεριφορών** απέναντι στα άτομα με αναπηρία, τόσο από τους συμπολίτες τους, όσο και από τους εκπροσώπους της πολιτικής σκηνής, αλλά και των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Με την άρση αυτής της νοοτροπίας, διασφαλίζεται η ενεργός και ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στη δημόσια ζωή, αλλά και στα πολιτικά δρώμενα, είτε ως ψηφοφόροι, είτε ως υποψήφιοι.

Το ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα διεκδικεί:

- Επαρκή νομοθεσία για την προστασία των ατόμων με αναπηρία για την άρση των εμποδίων στην προσπάθεια επίτευξης της εξίσωσης των ευκαιριών και της ισότιμης συμμετοχής σε όλους τους τομείς της ζωής.
- Υπογραφή και έγκριση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία από τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες και τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Συγκεκριμένα μέτρα και στόχους για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης στην εκπαίδευση και τη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή για τα παιδιά με αναπηρία, μέσα από περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.
- Συγκεκριμένα μέτρα και στόχους για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση μέσα από περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.
- Εθνικές αναθεωρήσεις με στόχο την αποϊδρυματοποίηση των ατόμων με αναπηρία και παροχή εναλλακτικών επιλογών για μια ανεξάρτητη διαβίωση.
- Εφαρμογή των βασικών προδιαγραφών προσβασιμότητας και τήρηση των προϋποθέσεων για ισότιμη μεταχείριση από όλα τα όργανα χρηματοδότησης
- Κοινές προδιαγραφές και νομοθεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας αγαθών και υπηρεσιών.

Υπόγραψε κι εσύ!

Καμπάνια 1Million4Disability

Ας κάνουμε την διακριτική μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία παρελθόν

Η 10η επέτειος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία συμπίπτει με τη 10η επέτειο από την υιοθέτηση της Συνθήκης του Άμστερνταμ, που συμπεριλαμβάνει το Άρθρο 13, το πρώτο άρθρο κατά των διακρίσεων με

συγκεκριμένη αναφορά στην αναπηρία. Η σύμπτωση αυτή, προσδίδει έναν ιδιαίτερα συμβολικό χαρακτήρα στην εν λόγω χρονική συγκυρία που επιτάσσει έναν ιδιαίτερο εορτασμό των δέκα χρόνων του Φόρουμ.

Με την ευκαιρία αυτή, το Φόρουμ φιλοδοξεί να εστιάσει και να δώσει έμφαση στον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση επηρεάζει τη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία μέσα από μία εκστρατεία για τη συγκέντρωση ενός εκατομμυρίου υπογραφών υπέρ μιας ευρωπαϊκής νομοθεσίας κατά των διακρίσεων απέναντι στα άτομα με αναπηρία, η οποία λαμβάνει χώρα σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η εκστρατεία θα ολοκληρωθεί με μια μεγάλη γιορτή, στην οποία θα συμμετέχουν εκπρόσωποι των οργανώσεων - μελών του Φόρουμ από όλα τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και υψηλά ιστάμενοι εκπρόσωποι ευρωπαϊκών θεσμών και του αναπηρικού κινήματος της Ευρώπης εν γένει.

Έτσι, το 2007, δεν θα είναι μόνο μια επέτειος για το Φόρουμ, αλλά και μια

ευκαιρία για όλες τις οργανώσεις - μέλη του, για όλα τα άτομα με αναπηρία στην Ευρώπη και για όλους όσοι θεωρούν τα άτομα με αναπηρία ισότιμους συμπολίτες τους, να στείλουν ένα ηχηρό μήνυμα κατά τον διακρίσεων.

Η εκστρατεία ξεκίνησε στις 23 Ιανουαρίου 2007 και θα ολοκληρωθεί με την παράδοση των υπογραφών στον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 4 Οκτωβρίου 2007. **Ωστόσο για την επιτυχία της, το αναπηρικό κίνημα χρειάζεται τη δική σας βοήθεια και συμπαράσταση:**

- Γιατί η καμπάνια μπορεί να αλλάξει τις ζωές 50 εκατομμυρίων Ευρωπαίων πολιτών με αναπηρία.
- Γιατί αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία να αποδείξουμε στους ευρωπαϊκούς θεσμούς την ενότητα των ατόμων με αναπηρία στην Ευρώπη, τα οποία αγωνίζονται μαζί για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους ως πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Γιατί χρειάζονται 1 εκατομμύριο υπογραφές, που μπορούν να συγκεντρωθούν με την αρμονική συνεργασία των αναπηρικών οργανώσεων και φορέων, καθώς και των ίδιων των ατόμων με αναπηρία.

Όσοι επιθυμείτε να συμμετάσχετε στην καμπάνια μπορείτε να υποβάλλετε τη δική σας υπογραφή στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.1million4disability.eu ή να κατεβάσετε μέσω της ιστοσελίδας της εκστρατείας το ειδικό έντυπο, προκειμένου να καταθέσετε την υπογραφή σας γραπτώς. Επίσης, μπορείτε να επικοινωνείτε με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία στο τηλέφωνο: 210 5238961

Η ΕΣΑμεΑ παρεμβαίνει, προτείνει, διεκδικεί...

Παράθεση Δεξίωσης από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στους εκπροσώπους του αναπηρικού κινήματος της χώρας

Για πρώτη φορά στην ιστορία του αναπηρικού κινήματος της χώρας, οι εκπρόσωποί του είχαν την τιμή να προσκληθούν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σε δεξίωση στο Προεδρικό Μέγαρο, ενόψει του εορτασμού της 3ης Δεκεμβρίου, Εθνικής Ημέρας Ατόμων με Αναπηρία. Η δεξίωση έλαβε χώρα την Παρασκευή, 1η Δεκεμβρίου 2006 στο Προεδρικό Μέγαρο.

Κατά τη διάρκεια της δεξίωσης, ο κ. Παπούλιας συζήτησε αναλυτικά με τα Διοικητικά Συμβούλια των Ομοσπονδιών - Μελών της Ε.Σ.Α.μεΑ., για όλα τα φλέγοντα ζητήματα που δεν επιτρέπουν στα άτομα με αναπηρία να ζήσουν ισότιμα με τους λοιπούς συμπολίτες τους και χρήζουν άμεσης λύσης.

Παράθεση Γεύματος από τον Πρόεδρο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην Ε.Σ.Α.μεΑ. και τους φορείς - μέλη της

Γεύμα στα Προεδρεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία και των Ομοσπονδιών μελών της παρέθεσε ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Γιώργος Παπανδρέου την Πέμπτη 7 Δεκεμβρίου 2006 στην Αίγλη Ζαπτείου, με αφορμή την 3η Δεκέμβρη.

Κατά τη συνάντηση, ο κ. Παπανδρέου τόνισε ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. βρίσκεται στο πλευρό των ατόμων με αναπηρία, ένα τμήμα του πληθυσμού το οποίο πρέπει να είναι ενεργό και όχι παθητικοποιημένο από την ανεπάρκεια μέτρων στήριξής του. Συγκεκριμένα τόνισε ότι η ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία, είναι βασικό δημοκρατικό δικαί-

ωμα, είναι δείγμα της ευαισθησίας της δημοκρατίας της χώρας μας.

Επιπλέον, όπως είπε χαρακτηριστικά ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., το ΠΑ.ΣΟ.Κ. προβλέπει στο πρόγραμμά του οριζόντιες δράσεις για τα άτομα με αναπηρία και θέλει τα άτομα με αναπηρία συνοδοιπόρους στο έργο που θα υλοποιήσει ως Κυβέρνηση.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. παρέδωσε την ετήσια Έκθεσή της στον Β' Αντιπρόεδρο της Βουλής κ. Γ. Σούρλα

Όπως κάθε χρόνο, βάσει των όσων ορίζει ο Ν.2430/1996, η Ε-

θνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, παρέδωσε την Παρασκευή 8 Δεκεμβρίου 2006 στο περιτύλιγο της Βουλής στον Β' Αντιπρόεδρο της Βουλής κ. Γιώργο Σούρλα, το Κείμενο της ετήσιας Έκθεσής της με αφορμή την 3η Δεκέμβρη, Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία με τίτλο: **"ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΙΣΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ - Κείμενο Αναφοράς για τον τρόπο διασφάλισης της οριζόντιας ένταξης της αρχής της μη διάκρισης και του κριτηρίου της προσβασιμότητας στα Επιχειρησιακά Προγράμματα της προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013".**

Η Έκθεση προτείνει τον τρόπο αποτελεσματικής ενσωμάτωσης των όσων προβλέπει το νέο ευρωπαϊκό κεκτημένο για τα άτομα με αναπηρία, δηλαδή το άρθρο 16, στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, δίνοντας σαφείς κατευθύνσεις για τον τρόπο οριζόντιας ένταξης της αρχής της μη διάκρισης και του κριτηρίου της προσβασιμότητας, την εξειδίκευση του κριτηρίου αυτού ανά θεματική προτεραιότητα του ΕΣΠΑ, προτάσεις εξειδίκευσης του εν λόγω κριτηρίου ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς επίσης και την υλοποίηση στοχευμένων δράσεων για τα άτομα με αναπηρία, δεδομένου ότι αποτελούν μια μεγάλη, ανομοιογενή και ιδιαίτερα ευάλωτη στον κοινωνικό αποκλεισμό πληθυσμιακή ομάδα.

Επιπρόσθετα, ως φυσική απόρροια του νέου ευρωπαϊκού κα-

νονιστικού πλαισίου των Ταμείων της Ε.Ε., η Συνομοσπονδία διεκδικεί την αναβάθμιση του ρόλου της και των φορέων μελών της κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο, μέσω της αναγνώρισης της ως δυνητικού δικαιούχου για την αποτελεσματική υλοποίηση δράσεων προς όφελος των ατόμων με αναπηρία.

Αξίζει δε να σημειωθεί ότι, συγκροτείται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών "Τεχνική Επιτροπή για την ένταξη του κριτηρίου της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία και της αρχής της μη διάκρισης στο ΕΣΠΑ 2007-2013" με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Συνομοσπονδίας και πρόκειται να εκπονηθεί σχετική μελέτη.

Το πλήρες κείμενο της έκθεσης βρίσκεται στην ιστοσελίδα της Συνομοσπονδίας στη διεύθυνση www.easea.gr.

Προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. για την αναθεώρηση του Συντάγματος

Τις προτάσεις της για την ενδυνάμωση της προστασίας των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία ενόψει της αναθεώρησης του Συντάγματος, κατέθεσε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία με επιστολή της προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη της Επιτροπής της Βουλής για την αναθεώρηση του Συντάγματος, στις 14 Νοεμβρίου 2006.

Για πρώτη φορά στη συνταγματική ιστορία της χώρας, με απόφαση της προηγούμενης αναθεωρητικής Βουλής συμπεριλήφθηκε στο αναθεωρηθέν Σύ-

νταγμα και ειδικότερα στο άρθρο 21 η παρ. 6, μια ρητή διάταξη θετικής προστασίας των ατόμων με αναπηρία, η οποία παρέχει τη συνταγματική βάση για τη λήψη θετικών μέτρων πολιτικής για την άμβλυση των ανισοτήτων και της κατοχύρωσης συνθηκών πραγματικής ισότητας μεταξύ των ατόμων με αναπηρία και των υπολοίπων πολιτών.

Ωστόσο, 5 1/2 χρόνια μετά τη θέσπιση αυτής της διάταξης και παρά το γεγονός ότι έχει ήδη αναγνωρισθεί συνταγματικά ότα άτομα με αναπηρία ζουν σε συνθήκες ανισότητας, κοινωνικού αποκλεισμού και αντιμετωπίζουν εμπόδια ανυπερέβλητα πολλές φορές στη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, δεν έχει θεσπιστεί μέχρι σήμερα θεσμικό πλαίσιο με το οποίο να εξειδικεύεται η συνταγματική επιταγή δίνοντας σε αυτήν σάρκα και οστά και κάνοντας πράξη τη βούληση του συνταγματικού νομοθέτη.

Προκειμένου να γίνουν πράξη τα προβλεπόμενα από την προαναφερθείσα διάταξη απαιτείται η τροποποίηση, συμπλήρωση και εξειδίκευσή της σε συγκεκριμένα μέτρα, σε νόμο πλαίσιο που να αφορά και την αυτονομία και την επαγγελματική ένταξη αλλά και την συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας. Συγκεκριμένα, η Συνομοσπονδία προτείνει:

1. Το άρθρο 5 παρ. 2 να συμπληρωθεί ως ακολούθως:

"Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν

την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας, **αναπηρίας** και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων. Εξαιρέσεις επιτρέπονται στις περιπτώσεις που προβλέπει το διεθνές δίκαιο"

2. Το άρθρο 21 παρ. 6 να τροποποιηθεί και να συμπληρωθεί ως ακολούθως:

"Τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που λαμβάνονται από το κράτος για το σκοπό της επίτευξης της ισότητάς τους με τους άλλους πολίτες, ειδικότερα δε, μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την εκπαίδευση, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της Χώρας. Τα μέτρα αυτά εξειδικεύονται σε ειδικό νόμο - πλαίσιο".

Δεδομένου ότι οι εξελίξεις για τα ζητήματα της αναπηρίας υπήρξαν εντυπωσιακές και καταλυτικές στο διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό δίκαιο, με το άρθρο 13 της Συνθήκης του Amsterdam, με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/78 για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση στο Ν.3304/05, αλλά και την τελική έγκριση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία από τη Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε., η Συνομοσπονδία τόνισε ότι είναι αδήριτη η ανάγκη εναρμόνισης του Συντάγματος με τα διεθνή πρότυπα που προασπίζουν τη σύγχρονη προσέγγιση για την αναπηρία.

Ομιλία του Προέδρου

της Ε.Σ.Α.μεΑ. στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής: Επιτακτική η ανάγκη θέσπισης ειδικών μέτρων υπέρ των Βουλευτών με αναπηρία συμπεριλαμβανομένης και της θεμελίωσης δικαιώματος συνταξιοδότησης

Μετά την επιστολή που απέστειλε η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία στην Διαρκή Ε-

βριου 2006.

Κατά τη συνάντηση, ο Πρόεδρος της Συνομοσπονδίας ζήτησε την επαναφορά της εν λόγω διάταξης, τονίζοντας πως απεσύρθη αδικαιολόγητα από την Κυβέρνηση, αφού δεν ασκήθηκε κριτική ούτε από Βουλευτές ούτε από Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για το περιεχόμενό της.

Επιπλέον, ο κ. Βαρδακαστάνης επεσήμανε ότι η εκλογή ή η επανεκλογή ενός ατόμου με αναπηρία ως μέλους της Βουλής των Ελλήνων είναι μια άνιση διαδικα-

πιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής, με αφορμή την κατάθεση του υπό συζήτηση Νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και ειδικότερα με την απόσυρση της διάταξης που συμπεριλαμβανόταν σε αυτό και αφορούσε στους όρους και τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης Βουλευτών με αναπηρία, ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης κλήθηκε και μίλησε στην Επιτροπή την Τετάρτη, 8 Νοεμ-

σία με πολλά και συχνά ανυπερβλητά εμπόδια και επομένως η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, μετά το πέρας 4 ετών υπηρεσίας στο βουλευτικό αξίωμα, μπορεί να είναι μια εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση, αφού προϋποθέτει ουσιαστικά την επανεκλογή του Βουλευτή με αναπηρία.

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. ζήτησε αφενός μεν την εφαρμογή της αρχής της εύλογης προ-

σαρμογής και στο Κοινοβούλιο, ώστε να λαμβάνουν οι Βουλευτές με Αναπηρία τη δέουσα υποστήριξη, αφετέρου δε διακομματική υποστήριξη στα ζητήματα αυτά, ώστε να διαμορφωθεί το κατάλληλο πλαίσιο, που αν μη τι άλλο θα ενθαρρύνει την από το Σύνταγμα προβλεπόμενη ενεργό συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πολιτική ζωή της χώρας.

Ο Πρόεδρος της Ε.Σ.Α.μεΑ. κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης δήλωσε: "Η Βουλή θα έπρεπε να έχει θεσπίσει ειδικά μέτρα υποστήριξης των Βουλευτών με αναπηρία, όπως άλλωστε ισχύουν στα Κοινοβούλια των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου έχουν εκλεγεί Βουλευτές με αναπηρία. Οι Βουλευτές με αναπηρία έχουν ανάγκη υποστήριξης σε σχέση με τους υπόλοιπους Βουλευτές, είτε σε τεχνολογικά βοηθήματα, είτε σε διερμηνεία νοηματικής γλώσσας, ή σε προσωπικό βοηθό, ακόμα και προσαύξηση στη βουλευτική αποζημίωση. Πρέπει να γίνει σε όλους σαφές ότι η αναπηρία αυτή καθαυτή δημιουργεί πρόσθετο κόστος διαβίωσης σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο".

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. στις 13 Δεκεμβρίου 2006, στη Νέα Υόρκη

Η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία αποτελεί μια ιστορική στιγμή για

το ευρωπαϊκό αναπηρικό κίνημα. Η καινοτόμος Σύμβαση αποτελεί όχι μόνο την πρώτη επίσημη αναγνώριση της αναπηρίας ως ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και την πρώτη Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που υπογράφεται από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες ως μία ολότητα, από την έναρξη της ενταξιακής διαδικασίας.

Το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, το οποίο εκπροσωπεί 50 εκατομμύρια άτομα με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έπαιξε καθοριστικό ρόλο τόσο κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, όσο και κατά την τελική έγκριση της Σύμβασης.

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ και της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης δήλωσε: *"Είμαι ιδιαίτερα ικανοποιημένος και υπερήφανος για τη διαδικασία στο σύνολό της, ως εκπρόσωπος των συμφερόντων και των δικαιωμάτων όλων των Ευρωπαίων με αναπηρία. Γιατί για πρώτη φορά, η αναπηρία αναγνωρίζεται επίσημα, σε παγκόσμιο επίπεδο από τον ΟΗΕ, ως ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αυτή η αναγνώριση είναι πλέον μέρος του κοινωνικού κεκτημένου"*.

Στις 30 Μαρτίου 2007, τα 192 κράτη - μέλη του Ο.Η.Ε. θα κληθούν να υπογράψουν και να επικυρώσουν τη Σύμβαση. Χρειάζεται επικύρωση από 20 τουλάχιστον χώρες προκειμένου να τεθεί σε ισχύ. Επιπλέον, θα διερευνάται το κατά πόσο εφαρμόζεται η Σύμβαση στην Ευρώπη των 25, με τα απαραίτητα μέτρα

και την κατάλληλη νομοθεσία για την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα κηρύξει τη διαδικασία επικύρωσης και υπογραφής με την κατάθεση πρότασης το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις αρχές του 2007 και η απόφαση θα πρέπει να ληφθεί ομόφωνα. Το Φόρουμ καλεί τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη - μέλη να υπογράψουν και τα 18 άρθρα του προαιρετικού Πρωτοκόλλου για την ατομική (ή ομαδική) καταγγελία και την κρατική έρευνα.

Το πλήρες κείμενο της Σύμβασης βρίσκεται στη διεύθυνση <http://www.un.org/esa/socdev/enable/>

Ψηφίστηκε το Μίνι - ασφαλιστικό νομοσχέδιο

Ψηφίστηκε τελικά στις 6 Δεκεμβρίου 2006 το μίνι - ασφαλιστικό νομοσχέδιο κατά τη συζήτηση στη Βουλή. Μετά τις πιέσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ κατά την περίοδο κατάρτισης του νομοσχεδίου και την κατάθεση αιτημάτων της στο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, συμπεριλήφθηκαν οι ακόλουθες διατάξεις:

1. Προσαύξηση της σύνταξης των τυφλών συνταξιούχων από φορείς και κλάδους επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθ. 42 του Ν. 1140/1981, όπως ισχύουν (άρθρο 58)
2. Δεν καταβάλλεται συμμετοχή για τα φάρμακα που απαιτού-

νται στις χρόνιες παθήσεις: Δρεπανοκυτταρική και Μικρο - Δρεπανοκυτταρική Αναιμία, Αγγειοπάθεια Burger, Άνοια και νόσος Alzheimer και Charcof, Σύνδρομο Βραχέος Εντέρου, Χρόνια Ηπατίτιδα Β και Γ, νόσος Wilson, Γλυκονίαση, νόσος Gaucher.

3. Το ποσό της προσαύξησης του επιδόματος απολύτου αναπηρίας που χορηγείται από ΙΚΑ - ΕΤΑΜ στους συνταξιούχους της παρ. 3 του αρ. 41 Ν. 1140/81 (τυφλούς συνταξιούχους) ισούται με το 50% της καταβαλλόμενης σύνταξης, μη συμπεριλαμβανομένων των οικογενειακών επιδομάτων και των επιδομάτων τέκνων.
4. Από την περίπτωση β της παρ. 2 του αρ.5 τ.υ Ν. 3232/04 αφαιρείται ο όρος "που δεν επιδέχεται εφαρμογής τεχνητού μέλους"
5. Στην περίπτωση ε της παρ.2 του αρ. 5 του Ν. 3232/04 αφαιρείται ο όρος "πλήρης"
6. Οι διατάξεις του λα. 1 του Ν. 612/1977 εφαρμόζονται και στις ακόλουθες αναπηρίες: Σκλήρυνση κατά πλάκας που επιφέρει παραπληγία - τετραπληγία, υποβληθέντες σε μεταμόσχευση μυελού των οστών που βρίσκονται σε συνεχή ανοσοκαταστολή, σε άτομα με κινητική αναπηρία που έχουν ακρωτηριασμό κατά τα δύο άνω ή τα δύο κάτω άκρα, ή κατά το ένα άνω και ένα κάτω άκρο, εφόσον έχουν ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.
7. Τα επίδομα απολύτου αναπηρίας όπως ορίζει ο Ν. 1140, παρ. 1,2 του αρ. 42

επεκτείνεται σε όσους πάσχουν: από σύνδρομο κλάματος γαλής, ατελή οστεογένεση με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, οστεοψαθύρωση με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.

8. Θεμελιώνεται δικαίωμα σύνταξης για τις μητέρες παιδιών με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω (αντί 80% και άνω που ίσχυε με το Ν. 3232/04)
9. Όσοι προσελήφθησαν με το Ν. 1648/86 σε ΔΕΚΟ που η μετοχική του σύνδεση μεταβλήθηκε και οι μετοχές περιήλθαν σε ιδιώτες και η επιχείρηση μετακινήθηκε της αρχικής άνω των 20 χιλιομέτρων, μπορούν να μεταταγούν σε υπηρεσίες του δημοσίου που υπάγονται οι εν λόγω ΔΕΚΟ ή σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού του δημοσίου τομέα, κατόπιν αιτήσεώς τους.

Ψηφίστηκε ο φορολογικός νόμος 3522/2006

Πρόσφατα ψηφίστηκε ο φορολογικός νόμος 3522/2006. Μετά τις πιέσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. κατά την περίοδο κατάρτισης του νομοσχεδίου συμπεριλήφθηκαν οι ακόλουθες ευεργετικές διατάξεις:

Με την παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν.3522, το ποσό των 1900 ευρώ που εκπίπτει ως δαπάνη χωρίς δικαιολογητικά από το συνολικό εισόδημα των ατόμων με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω αυξάνεται στα 2400 ευρώ.

Με την παρ. 10 του άρθρου 4 "Φορολογία επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών", για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από την κατηγορία βιβλίων του Κ.Β.Σ που τηρούν, αφαιρείται από τα καθαρά κέρδη τους, το ποσό των 1500 ευρώ για κάθε άτομο που απασχολούν με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.

Η παρ. 4 του άρθρου 5 "απαλλαγές και αυτοτελής φορολογία ορισμένων εισοδημάτων" ορίζει ότι: "Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.2238/94) και πριν από την περ. γ' διαγράφεται η λέξη "και" και προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής: "και δ) το εξωιδρυματικό επίδομα της περ. ε' της παρ. 5 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε και τα προνοιακά επιδόματα που χορηγούνται στα άτομα με διάφορες αναπηρίες"

Με την παρ. 14 του άρθρου 16 "Θέματα Φορολογίας Κεφαλαίου" αυξάνονται από 70τ.μ σε 90τ.μ κατ' εξαίρεση οι στεγαστικές του αγοραστή (αγορά πρώτης κατοικίας) με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67 και άνω.

Με το άρθρο 22 μειώνεται ο συντελεστής Φ.Π.Α. που εφαρμόζεται στα αγαθά τα οποία προορίζονται για χρήση από τα άτομα με αναπηρία. Στο άρθρο 22 καθορίζονται τα αγαθά που υπόκεινται στη μείωση του Φ.Π.Α. και ικανοποιείται ένα από τα πάγια αιτήματα του αναπηρικού κινήματος.

Θ.Α.

ΗΛΙΑΣ ΜΑΡΓΙΟΛΑΣ

"ΤΗΣ ΜΙΚΡΗΣ ΑΡΚΤΟΥ - DEL ORSA MINORE"

Δίγλωσση έκδοση - Ιταλική μετάφραση: Nicola Piedimonte
Εκδότης: Ελληνοϊταλικό Επιμελητήριο - Αθήνα 2006

Ο Ηλίας Μαργιόλας, Πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών, είναι ποιητής, πεζογράφος και θεατρικός συγγραφέας. Γεννήθηκε το 1946 στο Αδάμι Ναυπλίου. Εφτάμιση χρονών, μαθητής του Δημοτικού, έχασε από ένα σοβαρό ατύχημα την όρασή του. Μετά από το ατύχημα εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου συνέχισε την εκπαίδευσή του, που ολοκληρώθηκε με την αποφοίτησή του από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Παντείου Πανεπιστημίου. Το 1969 παντρεύτηκε και απέκτησε δύο κόρες. Για εικοσιδύο χρόνια εργάστηκε στον ΟΤΕ, ενώ παράλληλα αναμείχτηκε ενεργά στην οργάνωση και ανάπτυξη του ελληνικού αναπηρικού κινήματος. Μέσα από τον επίμονο ατομικό αγώνα του να υπερνικήσει τους περιορισμούς της σοβαρής αναπηρίας του, και μέσα από τον συλλογικό αγώνα για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στη ζωή, στον οποίο συμμετείχει από ηγετικές θέσεις, διαμορφώθηκε ο ψυχικός και πνευματικός του κόσμος, αναπτύχθηκε η κοινωνική ευαισθησία του και καλλιεργήθηκε το έμφυτο λογοτεχνικό ταλέντο του.

Από τη δεκαετία του 1970 άρχισε να δημοσιεύει σε διάφορα περιοδικά ποιήματα και διηγήματα και να συμμετέχει σε λογοτεχνικούς διαγωνισμούς, όπου έλαβε βραβεία και διακρίσεις. Το 1966 δημοσίευσε την πρώτη ποιητική συλλογή του, "Αγχέμαχα και εκηβόλα" εκδόσεις Δωδώνη, η οποία και έλαβε το βραβείο πρωτο-εμ-

φανιζόμενου ποιητή από την Ακαδημία Αθηνών. Το 1978 έλαβε μέρος στον κρατικό διαγωνισμό θεάτρου και πήρε έπαινο από το Υπουργείο Πολιτισμού για το έργο του "Το Κράτος του Μόσχου". Ποιήματά του μελοποίησε, την εποχή αυτή, και κυκλοφόρησε σε δύο δίσκους, ο Κώστας Κοσμίδης. Το 1985 δημοσίευσε την πρώτη συλλογή διηγημάτων του, "Το παιδί με την καμπάνα", εκδόσεις Δρυμός. Τέλος, το 2006, το Ελληνοϊταλικό Επιμελητήριο, σε μια καλλιτεχνική έκδοση συνοδευμένη και από ένα CD με αναγνώσεις ποιημάτων του, δημοσίευσε στα ελληνικά και σε ιταλική μετάφραση του Nicola Piedimonte, τη δεύτερη ποιητική συλλογή του "Της Μικρής Αρκτού - Dell' Orsa Minore", που παρουσιάζουμε σήμερα.

"Αφιερώνω αυτό το βιβλίο σε όλα τα πρόσωπα που στάθηκαν η αιτία ή η αφορμή γι' αυτούς τους στίχους, στη γυναίκα μου, τα παιδιά μου και τους φίλους μου", γράφει ο ποιητής. Και υπάρχουν, με τη χαρούμενη παρουσία και με την επώδυνη απουσία τους, όλα αυτά τα πρόσωπα, σ' αυτά τα υπέροχα ποιήματα, όπου το αίσθημα και το νόημα, το βίωμα και το όνειρο, η αγαλλίαση και η οδύνη, η προσδοκία και η απογοήτευση, ο λόγος και η σιωπή, εκφράζονται με μια κλασική για την ακρίβεια και τη λιτότητά της έκφραση. Υπάρχει η γυναίκα, η ακριβή σύντροφος της ζωής του, με την οποία συνομιλεί με εξίσια ερωτική αναπόληση και τρυφερότητα:

*Ψηλαφίζω το γλανκό σκοτάδι
ανακαλώντας φωτεινές εικόνες.
Ψηλαφίζω τους γρίφους της σιωπής
μέχρι ν' ακούσω τα βήματά σου.*

*Τ' ακροδάχτυλά μου αγγίζουν
μηνύματα σ' άγνωστες ακόμα
γλώσσες στις χούφτες μου
φωλιάζω
τον πελάγον ακούσματα.*

*Ψηλαφίζω το σκοτάδι
να 'βρω πού κοιμάσαι,
πού εναπόθεσες ανέμελα
το στανουλάκι του λαμού σου.*

Υπάρχουν τα παιδιά του, για τα οποία μιλάει με αγαλλίαση και απέραντη πατρική στοργή:

*Φύγε δεν θά 'ρθω ...
θα κρεμάσω μια κούνια
σήμερα.*

*Η κόρη μου, κλείνει τα πέντε
τον χρόνον θα πάει σχολείο,
Είναι ξανθούλα σαν
τη μάνα της
και ζωηρή σαν αγόρι.*

*.....
Φύγε, δεν θάρθω...
υπερασπίζομαι την κούνια της,
της μαθαίνω το πράσινο,
της δείχνω το γαλάζιο,
της διαβάζω παραμύθια.
Μη θαρροείς, δεν είναι απλό
να φτιάξεις μια κούνια...*

Υπάρχουν οι φίλοι και σύντροφοι, στην καθημερινή ζωή και στους κοινωνικούς αγώνες, που τους ανακαλεί με μια οδυνηρή αίσθηση της απουσίας τους:

*Ο Μίλτος που δεν έφυγε,
ο Λευτέρης που δεν ήρθε,
η Μαρία που δεν έκλαψε,
η Μυρτώ που δε γύρισε,
ο Αλέξης που αλησμόνησε,
ο Τάκης που δεν έπαιξε,
η Αντιγόνη που δεν ταξίδεψε,
ο Αντρέας που δε μίλησε,
ο Ρήγας που κοιμήθηκε,
η Ελένη που δε συγχώρησε,
ο Πέτρος που αρνήθηκε,
η Νεφέλη που δεν απάντησε.*

Ωστόσο, στην ποίηση του Μαργιό-

λα, η γυναίκα, τα παιδιά, οι φίλοι, και ο ίδιος, υπάρχουν μέσα στο ανεξήγητο χάος του φυσικού κόσμου, όπου ο ουρανός, τα άστρα, η δάλασσα, το χώμα, το φως και το σκοτάδι, οι ρυθμοί και τα χρώματα, συνθέτουν το μυστηριακό και μεδυστικό θαύμα της ζωής:

*Άνοιξε τα μάτια σου,
άνοιξε τις χούφτες μου,
άνοιξε το παράθυρο,
άνοιξε τις φλέβες νου.*

*Ανάσανε το φως,
βύζαξε το θαύμα,
φτιάξε μια λέξη,
αγάπησε κάτι.*

*Άνοιξε τα μάτια σου
τις χούφτες μου
το παράθυρο,
τις φλέβες μου.*

Αλλά αυτό το θαύμα της ζωής οι γυναίκες, τα παιδιά, οι φίλοι, οι σύντροφοι στους κοινωνικούς αγώνες, ο ποιητής και ο κάθε άνθρωπος, όλοι εμείς, το βιώνουμε μέσα στο χάος ενός αντιφατικού κοινωνικού κόσμου, που είναι γεμάτος πολέμους, καταστροφές, αδικίες, οδύνες, αγωνίες, διαψευσμένες προσδοκίες, γκρεμισμένα είδωλα, πικρές απογοητεύσεις. Τα βιώματα και τα αισθήματα, τις λαχτάρες και τις αγωνίες αυτού του κόσμου βλέπει με τα μάτια της ψυχής του και εκφράζει με τον πιο απλό, τον πιο άμεσο και τον πιο λιτό τρόπο στην ποίησή του ο Ηλίας Μαργιόλας. Την εκβαρβάρωση της ζωής βλέπει και περιγράφει στη σημερινή Αθήνα, αλλά και σε κάθε άλλη σύγχρονη μεγαλούπολη:

*Το βράδυ την πόλη μας
φωτεινές επιγραφές τη χλενάζουν,
οι διαστάσεις μας συνθλιβονται
και επιβεβαιώνουν εν τέλει
ότι η πόλη είναι των βαρβάρων
και οι βάρβαροι δικοί μας.*

Την αδικία και τη φτώχεια βλέπει στα κατατρεγμένα παιδιά της Βραζιλίας και την περιγράφει με ένα ανάμικτο αίσθημα καταγγελίας και οδύνης:

*Μικρά της Βραζιλίας αλητάκια,
προπάντων εκείνα τα ξυπόλητα
πόδια σας μαστιγώνουν τη μνήμη μου,
διαφεύδουν τις πρωινές ελπίδες,
ρίχνουν τα προσωπεία της νύχτας και*

δοκιμάζουν την ευθύνη του Ήλιου.

Βλέπει και καταγγέλλει με οργή την ωμή εμπορευματοποίηση και την απογύμνωση της ζωής από κάθε ηθική και συναισθηματική αξία :

*Ετοιμαστείτε,
γιατί έρχονται οι έμποροι
και πίσω τους ακολουθούν
μπογιατζήδες άβουλοι και
μεθυσμένοι να φτιάξουν
τα πορτραίτα σας
και παραλίγω οι μνηστήρες
αρπαχτικοί και λάγνοι
να παζαρεύσουν την τιμή σας.*

Ένα πικρό αίσθημα απογοήτευσης και διαψευσμένων ελπίδων διαπερνάει την ποίηση αυτή. Πηγάζει από χαμένους αγώνες για κενές μεγαλόστομες διακηρύξεις:

*Τίποτα δεν θυμάμαι πια
από τις θορυβώδεις μάχες,
από τις τρανές παρλάτες,
τίποτα δεν θυμάμαι πια
απ' τις μεγάλες διακηρύξεις.*

Αναζητάει την ελπίδα στο Χριστό, το Θεό των πολεμένων, των ταπεινών και των φτωχών, μα δεν τον βρίσκει να πορεύεται στη ζωή με τους ανθρώπους, τον βρίσκει κλεισμένο στους ναούς:

*Σε βρήκα...
Σε βρήκα πέντε οργιές από το σπίτι
μου, πέντε οργιές απ' το κορμί μου.*

.....
*Γέρασε πολύ Ραβύ
κι έσκυψε το ψαρι κεφάλι σου
κάτω απ' τα ρημοκλήσια
κάτω απ' τα εικονοστάσια.*

*Άφησε τους σκονισμένους δρόμους
της προσφιλούς Ιουδαίας
και της Πετραίας Αραβίας,
πρόδωσε τον Πέτρο
που οδοιπορεί ακόμα
και κλειστήρες στους ναούς.*

*Αμην, αμην λέγω σου Ραβύ,
εγώ δε βρήκα για να σε βρω,
παρά για να σε ψάχνω.*

Ψάχνοντας, ωστόσο, ο ποιητής βρίσκει το Θεό έξω απ' τους ναούς, στη δημιουργική και ζωηφόρα δύναμη της φύσης, στους αγώνες των φτωχών ανθρώπων για την καθημερινή ζωή και για κοινωνική δικαιοσύνη, στη φροντίδα των σακατεμένων

από τους πολέμους:

*Ο Θεός δεν έφυγε,
άνοιξε το παράθυρο να δεις,
γιατρεύει ένα λουλούδι,
ποτίζει ένα παιδί,
ξεγεννάει μίαν έναστρον νύχτα,
στις χούφτες Του ξεσταίνει την αγνή,
βγάζει το χιόνι απ' την καρδιά σου.*

*Ο Θεός δεν έφυγε, φτιάχνει
παπούτσια του Αχμέτ και του
Πεδρίνιο, ανεμίζει ψηλά μια σημαία,
βαδίζει μαζί με τους πολλούς,
σπέρνει ρύζι και σιτάρι, μοιράζει
ψίχουλα στην καρδιά του.*

*Ο Θεός δεν έφυγε στη Βαγδάτη
αγοράζει ένα κοκαλάκι για τη Λεϊλά,
για το μικρό Σελίμ ψάχνει ένα
ψεύτικο πόδι.*

*Μισοπέλαγα μιλάει με τους ανέμους,
παίρνει το σφηνό μιας νεκρής
πολιτείας.*

*Ο Θεός δεν έφυγε γιατί πιστεύει σε μας,
Σηκώνει το σταυρό κι ανηφορίζει,
ανηφορίζει προς το Εκούσιον Πάθος.*

Η ποίηση του Ηλία Μαργιόλα, όπως κάθε γνήσιου ποιητή, πηγάζει από ατομικά και συλλογικά βιώματα και είναι οικουμενική και πανανθρώπινη. Στα 67 λιτά, συχνά επιγραμματικά, βαθυστόχαστα στην απλότητά τους, και πολύ ωραία ποιήματα αυτής της συλλογής, με μια έξοχη τεχνική, όπου το εγώ και το εμείς, ο εαυτός του ποιητή και των άλλων ανθρώπων συμπλέκονται και ταυτίζονται, τα βιώματα και τα αισθήματα του ποιητή απηχούν και εκφράζουν σημερινά και διαχρονικά βιώματα και αισθήματα του καθολικού ανθρώπου. Ένα από τα διαχρονικά βιώματα και αισθήματα των φτωχών ανθρώπων, είναι αιώνια ελπίδα τους για μια καλύτερη ζωή, που ο ποιητής εκφράζει με επιγραμματική ακρίβεια:

*Την καρδιά συντροφεύει
ένα κλαμένο φεγγάρι.
Συλλογάμαι, πως ο θεός έταξε στους
φτωχούς το αύριο.*

Αυτό το τάμα του θεού παραμένει μια ανεκπλήρωτη ελπίδα που ο ποιητής συμμαρτίζεται.

Χρίστος Αλεξίου

ΤΟ ΝΕΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΗΣ ΕΣΑΜΕΑ

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 236, 163 41 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ, ΑΘΗΝΑ

Μεταφερθήκαμε στα νέα μας γραφεία

Στα νέα γραφεία συστεγάζονται
μαζί με την Συνομοσπονδία
οι ακόλουθες Ομοσπονδίες:

Πανελλήνια Ομοσπονδία Γονέων
& Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία,

Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδας,

Εθνική Ομοσπονδία
Κινητικά Αναπήρων,

Πανελλήνια Ομοσπονδία
Σωματείων Συλλόγων Ατόμων
με Σακχαρώδη Διαβήτη,

Πανελλήνια Ομοσπονδία
Νεφροπαθών,

Πανελλήνια Ομοσπονδία
Συλλόγων Οικογενειών
για την Ψυχική Υγεία.

Η **επικοινωνία**
γίνεται καλύτερη!

tp

ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η Ε.Σ.Α.Ε.Α. σε συνεργασία με την εταιρία τηλεπικοινωνιών TelePassport, σας προσφέρει το πρωτοποριακό πρόγραμμα «**ΤΡ Φροντίδα και Επικοινωνία**». Τώρα, η επικοινωνία γίνεται καλύτερη. Γιατί με το «**ΤΡ Φροντίδα και Επικοινωνία**» όλοι εσείς, τα μέλη, οι φίλοι, αδελφά και οι υποστηρικτές της Ε.Σ.Α.Ε.Α. έχετε τη δυνατότητα να απολαμβάνετε ποιοτικές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες από την TelePassport με τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς. Παράλληλα συνεισφέρετε και στηρίζετε καθημερινά τη συνομοσπονδία μας, αφού μέρος των εσόδων από τις κλήσεις σας προσφέρεται από την TelePassport στην Ε.Σ.Α.Ε.Α. και στους φορείς - μέλη της.

Γιατί να εγγραφείτε τώρα στο πρόγραμμα

Ε.Σ.Α.Ε.Α. - TelePassport "ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ";

- Τηλεφωνείτε με τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς μειώνοντας τον τηλεφωνικό σας λογαριασμό, έως και **40%**!
- Αποκλειστικά και μόνο τα μέλη της Ε.Σ.Α.Ε.Α. κερδίζουν **ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ**, στις ήδη χαμηλές χρεώσεις του τιμοκαταλόγου της TelePassport: **2%** στις αστικές κλήσεις και **8%** στις υπεραστικές, διεθνείς και κλήσεις προς κινητά!
- Ενισχύετε, βοηθάτε και στηρίζετε την Ε.Σ.Α.Ε.Α. αφού μέρος των εσόδων από τις τηλεφωνικές σας κλήσεις, προσφέρεται από την TelePassport στη συνομοσπονδία και στους φορείς - μέλη της.

Ενημερωθείτε για το πρόγραμμα

"ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ"

καλώντας στο 210 5238961

Για τις υπηρεσίες της TelePassport
καλέστε στο 13899 χωρίς χρέωση
www.telepassport.gr

TelePassport®

TELECOMMUNICATIONS

Μας συνδέουν ποδηλά